

I.E.S. RICARDO MELLA

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

HISTORIA DA ARTE

CURSO: 2º BACHARELATO

DEPARTAMENTO DE GEOGRAFÍA E HISTORIA

CURSO ACADÉMICO: 2022_2023

ÍNDICE

CONTIDOS

ÍNDICE	2
1. INTRODUCCIÓN	3
1.1. A MATERIA DE HISTORIA DA ARTE	3
1.2. MARCO LEGAL	4
1.3. CONTEXTO	5
1.4. PROFESORADO DO DEPARTAMENTO E PLAN DE TRABALLO	5
2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE	6
2.1. AS COMPETENCIAS CLAVE EN HISTORIA DA ARTE	6
2.2. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES DOS PERFÍS COMPETENCIAIS	7
3. OBXECTIVOS DO CURSO	44
4. CONCRECCIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	45
5. CONCRECCIÓN METODOLÓXICAS	66
6. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS QUE SE VAIAN UTILIZAR	66
7. CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN E A CUALIFICACIÓN	66
7.1. CRITERIOS DE AVALIACIÓN	66
7.2. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	67
7.3. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN	67
8. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE	68
9. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DOS SEUS RESULTADOS	70
10. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	70
11. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS	72
12. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS	73
13. MECANISMOS DE REVISIÓN, DE AVALIACIÓN E DE MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓN DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA	73

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO**1. INTRODUCCIÓN****1.1. A MATERIA DE HISTORIA DA ARTE**

Historia da Arte ten por obxecto de estudo a obra de arte como produto resultante da intelixencia, da creatividade e da actuación humanas, que se manifestaron de xeito diferente nas diversas sociedades e culturas ao longo do tempo.

O estudo da historia da arte débelle achegar ao alumnado os coñecementos necesarios para a análise, a interpretación e a valoración da arte a través da linguaxe das formas e do pensamento visual. A obra de arte, xunto con outras fontes de coñecemento histórico, constitúe un valioso testemuño para coñecer a mentalidade, a cultura e a evolución das sociedades: é, daquela, imprescindible estudala no seu contexto histórico, social e cultural, incidindo á vez no feito de que as obras artísticas poden perdurar a través do tempo con usos e funcións sociais diferentes en cada época. Tampouco hai que esquecer que na sociedade actual, altamente tecnificada, o ámbito das artes plásticas tradicionais se viu agrandado coa achega doutras manifestacións procedentes das novas tecnoloxías e dos medios de comunicación visual, de maneira que o universo da imaxe forma parte da nosa realidade cotiá.

Proponse unha selección que permita unha aproximación xeral ao desenvolvemento da arte occidental, desde o nacemento do clasicismo na antigüidade grecorromana ata a arte contemporánea. Neste sentido, resulta preferible centrar o estudo nas características esenciais dos períodos, estilos ou correntes máis significativos da arte occidental, así como na súa evolución, a través da análise dun número limitado de obras representativas ou nomeadamente salientables, aínda que iso obrigue a renunciar de antemán a certos/as artistas e obras de interese indiscutible.

A complexidade dos factores que interveñen na creación da obra de arte e a especificidade de cada linguaxe artística esixen utilizar un método de análise que integre distintas perspectivas, entre as que poden sinalarse, polo menos, a formal, a sociolóxica e a iconolóxica. A perspectiva formal oríéntase a ver, recoñecer e valorar a materialidade das formas artísticas como unha linguaxe específica, a descubrir os seus procesos e as técnicas de creación, a función ou as funcións para as que foron creadas, así como as concepcións estéticas que manifestan. A perspectiva sociolóxica aborda a relación entre os/as artistas e a os/as clientes, as persoas destinatarias da obra, as formas de patrocinio, a consideración social do/da artista, ou a demanda e o consumo de arte. Canto á perspectiva iconolóxica, parte da análise iconográfica para indagar no significado último que o/a autor/a da obra pretende transmitir.

O coñecemento da historia da arte consolida nos alumnos e nas alumnas certos valores e actitudes fundamentais, como a tolerancia e o respecto polos valores e as crenzas das demais persoas, a capacidade de satisfacción ante a contemplación da arte, o respecto pola

---

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

creación artística, aínda que non exento de espírito crítico, e de forma moi especial a valoración do patrimonio artístico e a responsabilidade da súa conservación, xa que se trata dun legado que se lles debe transmitir ás xeracións futuras. A materia é, xa que logo, rica en achegas ao coñecemento competencial. A competencia clave de conciencia e expresións culturais recibe un tratamento moi específico, relacionado cos contidos que son propios da historia da arte. A competencia social e cidadá desenvólvese tamén en tanto que a arte reflicte as ideoloxías, as estruturas económicas e políticas e as formas de organización social que conforman as sociedades. Ademais, as competencias lingüística, dixital e de aprender a aprender están presentes de maneira constante na súa vertente máis instrumental, e deben impregnar todo o que sexa posible o desenvolvemento curricular da materia. A competencia clave de sentido de iniciativa e espírito emprendedor debe estar moi presente nas vertentes máis actitudinais e procedimentais de materia

O tratamento metodolóxico da materia débese axustar ao nivel competencial inicial do alumnado, respectando os distintos ritmos e estilos de aprendizaxe e tendo en conta a atención á diversidade. Historia da Arte permite desenvolver metodoloxías activas, nas que o traballo individual e cooperativo estean permanentemente presentes, con elaboración de diferentes tipos de materiais, e integrando de xeito especial as TIC.

1.2. MARCO LEGAL

En desenvolvemento do anterior, o Real decreto 243/2022, do 5 de abril, polo que se establecen a ordenación e as ensinanzas mínimas do bacharelato, aprobou e concretou a nivel estatal as ensinanzas mínimas para o bacharelato, determinando os aspectos básicos do currículo, así como outros aspectos da súa ordenación, tales como a avaliación, a promoción e a titulación, a atención ás diferenzas individuais, a autonomía dos centros e os documentos e informes de avaliación.

A Comunidade Autónoma de Galicia ten atribuída no artigo 31 do Estatuto de autonomía de Galicia, aprobado pola Lei orgánica 1/1981, do 6 de abril, competencia plena sobre a regulación e a administración do ensino en toda a súa extensión, niveis e graos, modalidades e especialidades, no ámbito das súas competencias, sen prexuízo do disposto no artigo 27 da Constitución española e nas leis orgánicas que, conforme o punto primeiro do artigo 81 desta, o desenvolvan, e das facultades que atribúe ao Estado o número 30 do punto 1 do artigo 149 da Constitución española, e da alta inspección necesaria para o seu cumprimento e a súa garantía.

Neste contexto, este decreto ten por obxecto establecer a ordenación e o currículo do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia, de acordo co disposto na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, e no Real decreto 243/2022, do 5 de abril, polo que se establece a ordenación e as ensinanzas mínimas do bacharelato.

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

1.3. CONTEXTO

O IES RICARDO MELLA está ubicado en Vigo, na Estrada Vella de Madrid, cerca do Hospital do Meixoeiro e de fácil acceso a través de autovía A55 ou dalgunha das liñas urbanas que o conectan co centro da cidade.

Próximo ao emprazamento, atopamos dous centros docentes: o CFP Manuel Antonio e o Valentín Paz Andrade, un parque comercial, unha residencia de maiores e o Centro Residencial Docente.

Constitúen o centro educativo varios edificios, que están dentro dun terreo cunha superficie total de 1,45 Ha. O edificio principal, denominado edificio "A", onde se atopan as áreas de Administración, Conserxería, despachos (como Xefatura Estudos, Secretaría, Dirección e Orientación), Sala de Profesores, e departamentos didácticos así como a biblioteca do centro, e diversas aulas onde se sitúan principalmente a ESO, Bacharelato e os ciclos da familia de Administración e Xestión. Este edificio conta con catro plantas.

Ao norte deste edificio está o "B" onde se concentran os ciclos da familia de Sanidade, dispón de tres plantas.

Fronte ao edificio "A" atópase o edificio de Electrónica (edificio "E") que dispón de dúas plantas. Neste tamén están o ximnasio, o Salón de actos e a cafetaría.

1.4. PROFESORADO DO DEPARTAMENTO E PLAN DE TRABAJO

Durante o presente curso 2022/23 o Departamento está formado polo seguinte profesorado:

- ❖ **Laura Carpente Tielas**, con destino definitivo no centro. A cargo da xefatura do departamento e da titoría de 2ºH de Bacharelato, imparte as seguintes materias:
  - 4º ESO, Xeografía e Historia, 1 grupo
  - 1º de Bacharelato, Historia do Mundo Contemporáneo, 1 grupo
  - 2º de Bacharelato, Historia de España, 2 grupos
  - FPBA2, Comunicación e Sociedade II, 1 grupo
- ❖ **Carmen del Real Pavón**, ocupando en permuta unha praza con destino definitivo. A cargo da titoría do grupo da ESA, imparte as seguintes materias:
  - ESA, Comunicación e Sociedade (2 ámbitos: social e lingüístico), 1 grupo
  - 2º de Bacharelato, Xeografía, 1 grupo
  - 2º de Bacharelato, Historia da Arte, 1 grupo
- ❖ **Héctor Novoa Pérez**, con destino provisional. Imparte as seguintes materias:

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

- 1º da ESO, Xeografía e Historia, 1 grupo
- 2º da ESO, Xeografía e Historia, 1 grupo
- 3º da ESO, Xeografía e Historia, 1 grupo
- 3º da ESO, Ámbito sociolingüístico, 1 grupo

Os membros do Departamento de Xeografía e Historia reuniranse cunha periodicidade, como mínimo ao mes, para coordinar a práctica docente, controlar o cumprimento da programación por trimestres, unir criterios respecto á elaboración das probas escritas e organizar as saídas previstas.

O profesorado dun mesmo nivel están permanentemente en contacto para coordinar a súa práctica diaria tanto nos contidos como nos materiais utilizados para a metodoloxía didáctica (vídeos, presentacións, textos..).

Dende o Departamento contemplamos a posibilidade de facer actividades conxuntas con outros seminarios de modo que a aprendizaxe, para os alumnos, sexa un proceso multidisciplinar.

2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

2.1. AS COMPETENCIAS CLAVE EN HISTORIA DA ARTE

A historia da arte permitira que o alumnado desenvolva valores e actitudes de tolerancia e respecto cara crenzas e expresións dos demais, ao mesmo tempo que valore as distintas formas de expresión e co fomento a esta tolerancia antes distintas expresións incidirase de modo especial na competencia clave de conciencia e expresións culturais, sen esquecer outras competencias, así a competencia social e cidadá desenvólvese ao comprender que a arte é reflexo da expresión dunha sociedade e que ten estruturas propias. Ademais, as competencias lingüística, dixital e de aprender a aprender están presentes de maneira constante na súa vertente máis instrumental. A competencia clave de sentido de iniciativa e espírito emprendedor tratarase nunha vertente actitudinal e procedemental.

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

2.2. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES DOS PERFÍS COMPETENCIAIS

Os estándares de aprendizaxe avaliáveis que se consideran prioritarios no perfil competencial da materia de Historia da Arte orgánzanse do seguinte xeito:

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Raíces da arte europea: o legado da arte clásica			
B1.1. Grecia, creadora da linguaxe clásica: principais manifestacións.	B1.1. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte grega, en relación co seu contexto histórico e cultural.	HAB1.1.1. Explica as características esenciais da arte grega e a súa evolución no tempo a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA
		HAB1.1.2. Define o concepto de orde arquitectónica e compara as tres ordes da arquitectura grega.	CCEC CCL CAA
		HAB1.1.3. Describe os tipos de templo grego, con referencia ás características arquitectónicas e a decoración escultórica.	CCEC CCL
		HAB1.1.4. Describe as características do teatro grego e a función das súas partes.	CCEC CCL
		HAB1.1.5. Explica a evolución da figura humana masculina na escultura grega a partir do "Kouros" de Anavysos, o "Doríforo" (Policleto) e o "Apoxiomenos" (Lisipo).	CCEC CCL CAA
B1.2. A función social da arte en Grecia.	B1.2. Explicar a función social da arte grega, especificando o papel desempeñado polos/as clientes e	HAB1.2.1. Especifica quen eran os/as principais clientes da arte grega, e a consideración social da arte e dos/das	CCEC CCL CSC

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	artistas, e as relacións entre eles.	artistas.	
B1.3. Comentario de obras de arte: Grecia.	B1.3. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte grega, aplicando un método que abranca diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB1.3.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas gregas: Partenón, Tribuna das Cariátides do Erecteion, templo de Atenea Niké e teatro de Epidauro.	CCEC CCL CAA
		HAB1.3.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas gregas: Kouros de Anavysos, Auriga de Delfos, Discóbolo (Mirón), Doríforo (Policleto), unha metopa do Partenón (Fidias), Hermes con Dioniso neno (Praxíteles), Apoxiomenos (Lisipo), Vitoria de Samotracia, Venus de Milo e friso do altar de Zeus en Pérgamo (detalle de Atenea e Gea).	CCEC CCL CAA
B1.4. Visión do clasicismo en Roma. A arte na Hispania romana e na Gallaecia.	B1.4. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte romana, en relación co seu contexto histórico e cultural.	HAB1.4.1. Explica as características esenciais da arte romana e a súa evolución no tempo a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA
		HAB1.4.2. Especifica as achegas da arquitectura romana en relación coa grega.	CCEC CCL CAA

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		HAB1.4.3. Describe as características e funcións dos principais tipos de edificio romanos.	CCEC CCL
		HAB1.4.4. Compara o templo e o teatro romanos cos respectivos gregos.	CCEC CCL CAA
		HAB1.4.5. Explica os trazos principais da cidade romana a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA
		HAB1.4.6. Especifica as innovacións da escultura romana en relación coa grega.	CCEC CCL CAA
		HAB1.4.7. Describe as características xerais dos mosaicos e a pintura en Roma a partir dunha fonte histórica ou historiográfica.	CCEC CCL CAA
B1.5. Función social da arte en Roma.	B1.5. Explicar a función social da arte romana, especificando o papel desempeñado polos/as clientes e artistas, e as relacións entre eles.	HAB1.5.1. Especifica quen eran os/as principais clientes da arte romana, e a consideración social da arte e dos/das artistas.	CCEC CCL CSC

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B1.6. Comentario de obras de arte: Roma.	B1.6. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte romana, aplicando un método que abranga diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB1.6.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas romanas: Maison Carrée de Nimes, Panteón de Roma, teatro de Mérida, Coliseo de Roma, basílica de Maxencio e Constantino en Roma, ponte de Alcántara, acueduto de Segovia, arco de Tito en Roma e columna de Traxano en Roma.	CCEC CCL CAA
		HAB1.6.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas romanas: Augusto de Prima Porta, estatua ecuestre de Marco Aurelio, relevo do Arco de Tito (detalle dos soldados co candelabro e outros obxectos do Templo de Xerusalén) e relevo da columna de Traxano.	CCEC CCL CAA
B1.7. Traballo de investigación sobre historia da arte.	B1.7. Realizar e expor, individualmente ou en grupo, traballos de investigación, utilizando tanto medios tradicionais como as novas tecnoloxías.	HAB1.7.1. Realiza un traballo de investigación sobre Fidias.	CCEC CCL CAA CD CSIEE

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		HAB1.7.2. Realiza un traballo de investigación sobre o debate acerca da autoría grega ou romana do grupo escultórico de "Laocoonte e os seus fillos".	CCEC CCL CAA CD CSIEE
B1.8. Conservación do patrimonio: arte grecorromana	B1.8. Respetar as creacións artísticas da Antigüidade grecorromana, valorando a súa calidade en relación coa súa época e a súa importancia como patrimonio escaso e insubstituíble que cómpre conservar.	HAB1.8.1. Confecciona un catálogo, con breves comentarios, das obras máis salientables da arte antiga que se conservan en Galicia.	CCEC CCL CAA CSIEE
Bloque 2. Nacemento da tradición artística occidental: a arte medieval			
B2.1. Achega cristiá na arquitectura e na iconografía.	B2.1. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte paleocristiá, en relación co seu contexto histórico e cultural.	HAB2.1.1. Explica as características esenciais da arte paleocristiá e a súa evolución no tempo a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA
		HAB2.1.2. Describe a orixe, a características e a función da basílica paleocristiá.	CCEC CCL CSC
		HAB2.1.3. Describe as características e función dos baptisterios, mausoleos e "martiria" paleocristiáns, e as súas partes.	CCEC CCL

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		HAB2.1.4. Explica a evolución da pintura e o mosaico na arte paleocristiá, con especial referencia á iconografía.	CCEC CCL CAA
B2.2. Arte bizantina.	B2.2. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte bizantina, en relación co seu contexto histórico e cultural.	HAB2.2.1. Explica as características esenciais da arte bizantina a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA
		HAB2.2.2. Explica a arquitectura bizantina a través da igrexa de Santa Sofía de Constantinopla.	CCEC CCL CAA
		HAB2.2.3. Describe as características do mosaico bizantino e dos temas iconográficos do Pantocrátor e a Virxe e a Déesis, así como a súa influencia na arte occidental.	CCEC CCL CAA
B2.3. Comentario de obras de arte bizantina	B2.3. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte bizantina, aplicando un método que abranca diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB2.3.1. Identifica, analiza e comenta o mosaico do Cortexo da emperatriz Teodora en San Vital de Rávena.	CCEC CCL CAA
B2.4. Arte prerrománica.	B2.4. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte	HAB2.4.1. Define o concepto de arte prerrománica e especifica as súas manifestacións en España e en Galicia.	CCEC CCL

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	prerrománica, relacionando cada un dos seus estilos cos seus respectivos contextos históricos e culturais.	HAB2.4.2. Identifica e clasifica razoadamente no seu estilo as seguintes obras: San Pedro da Nave (Zamora), Santa María do Naranco (Oviedo), San Miguel da Escalada (León), Santa Comba de Bande e San Miguel de Celanova (Ourense).	CCEC CCL CAA
B2.5. Configuración e desenvolvemento da arte románica. Igrexas e mosteiros. Iconografía románica.	B2.5. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte románica, en relación co seu contexto histórico e cultural.	HAB2.5.1. Describe as características xerais da arte románica a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA
		HAB2.5.2. Describe as características e as función das igrexas e dos mosteiros na arte románica.	CCEC CCL CSC
		HAB2.5.3. Explica as características da escultura e a pintura románicas, con especial referencia á iconografía.	CCEC CCL
B2.6. Función social da arte románica.	B2.6. Explicar a función social da arte románica, especificando o papel de clientes e artistas, e as relacións entre eles.	HAB2.6.1. Especifica as relacións entre artistas e clientes da arte románica.	CCEC CCL CSC
B2.7. Comentario de obras de arte románica.	B2.7. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte románica, aplicando un método que abranca diferentes enfoques (técnico, formal,	HAB2.7.1. Identifica, analiza e comenta as esculturas románicas do Xuízo Final no tímpano de Santa Fe de Conques (Francia).	CCEC CCL CAA

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	semántico, cultural, sociolóxico e histórico).		
B2.8. Achega do Gótico: expresión dunha cultura urbana. A catedral e a arquitectura civil. Modalidades escultóricas. Pintura italiana e flamenga, orixe da pintura moderna.	B2.8, Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte gótica, en relación co seu contexto histórico e cultural.	HAB2.8.1. Describe as características xerais da arte gótica a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA
		HAB2.8.2. Describe as características e a evolución da arquitectura gótica e especifica os cambios introducidos respecto á románica.	CCEC CCL CAA
		HAB2.8.3. Describe as características e a evolución da escultura gótica, e especifica as súas diferenzas tipolóxicas, formais e iconográficas respecto á escultura románica.	CCEC CCL CAA
		HAB2.8.4. Recoñece e explica as innovacións da pintura de Giotto e do Trecento italiano respecto á pintura románica e bizantina.	CCEC CCL CAA
		HAB2.8.5. Explica as innovacións da pintura flamenga do século XV e cita algunhas obras dos seus principais representantes.	CCEC CCL CAA
B2.9. Función social da arte gótica.	B2.9. Explicar a función social da arte gótica, especificando o papel desempeñado por clientes e artistas, e as relacións entre eles.	HAB2.9.1. Especifica as relacións entre artistas e clientes da arte gótica, e a súa variación respecto ao románico.	CCEC CCL CSC CAA

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B2.10. Comentario de obras de arte gótica.	B2.10. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte gótica, aplicando un método que abranca diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB2.10.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas góticas: fachada occidental da catedral de Reims, interior da planta superior da Sainte Chapelle de París.	CCEC CCL CAA
		HAB2.10.2. Identifica, analiza e comenta o grupo da Anunciación e a Visitación da catedral de Reims.	CCEC CCL CAA
		HAB2.10.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas góticas: escena de "A fuxida a Exipto", de Giotto, na Capela Scrovegni de Padua, "Matrimonio Arnolfini", de Jan Van Eyck, "O descendemento da cruz", de Roger van der Weyden, e o "Xardín das Delicias, de Hieronymus Bosch.	CCEC CCL CAA
B2.11. O peculiar desenvolvemento artístico da Península Ibérica. Arte hispanomusulmá. O Románico no Camiño de Santiago. O Gótico e a súa	B2.11. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte románica e gótica española e hispanomusulmá, relacionando cada un dos seus estilos cos seus respectivos	HAB2.11.1. Explica as características e evolución da arte románica e gótica en España.	CCEC CCL CAA
		HAB2.11.2. Explica as características xerais da arte islámica a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
longa duración.	contextos históricos e culturais.	HAB2.11.3. Describe os trazos esenciais da mesquita e o pazo islámico.	CCEC CCL CSC
		HAB2.11.4. Explica a evolución da arte hispanomusulmá.	CCEC CCL CAA
		HAB2.11.5. Explica as características da arte mudéxar e especifica, con exemplos de obras concretas, as diferenzas entre o mudéxar popular e o cortesán.	CCEC CCL CAA
B2.12. Comentario de obras de arte medieval española.	B2.12. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte medieval española, aplicando un método que abrangue diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB2.12.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas románicas: San Vicente de Cardona (Barcelona), San Martín de Frómista e a catedral de Santiago de Compostela.	CCEC CCL CAA
		HAB2.12.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas románicas: "A dúbida de San Tomé", no ángulo do claustro de San Domingos de Silos (Burgos), "Última cea" do capitel historiado do claustro de San Xoán da Peña (Huesca) e fachada de Praterías e Pórtico da Gloria da catedral de Santiago.	CCEC CCL CAA

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		HAB2.12.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas murais románicas: bóveda da Anunciación aos pastores no Panteón Real de San Isidoro de León, e ábsida de San Clemente de Tahull (Lleida).	CCEC CCL CAA
		HAB2.12.4. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas góticas: fachada occidental e interior da catedral de León, interior da catedral de Barcelona, e interior da igrexa de San Xoán dos Reis, de Toledo.	CCEC CCL CAA
		HAB2.12.5. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas góticas: tímpano da Portada do Sarmental da catedral de Burgos, e retablo de Gil de Siloé, na Cartuxa de Miraflores (Burgos).	CCEC CCL CAA
		HAB2.12.6. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras hispanomusulmás: Mesquita de Córdoba, Aljafería de Zaragoza, Giralda de Sevilla e Alhambra de Granada.	CCEC CCL CAA
B2.13. Traballo de investigación sobre historia da arte.	B2.13. Realizar e expor, individualmente ou en grupo, traballos de investigación, utilizando tanto medios tradicionais	HAB2.13.1. Realiza un traballo de investigación sobre o tratamento iconográfico e o significado da visión apocalíptica de Cristo	CCEC CCL CAA

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	como as novas tecnoloxías.	e o Xuízo Final na arte medieval.	CD CSIEE
B2.14. Conservación do patrimonio: arte medieval.	B2.14. Respetar as creacións da arte medieval, valorando a súa calidade en relación coa súa época e a súa importancia como patrimonio que hai que conservar.	HAB2.14.1. Explica a importancia da arte románica no Camiño de Santiago.	CCEC CCL CSC
		HAB2.14.2. Confecciona un catálogo, con breves comentarios, das obras máis salientables de arte medieval que se conservan en Galicia.	CCEC CCL CAA CSIEE
Bloque 3. Desenvolvemento e evolución da arte europea no mundo moderno			
B3.1. Renacemento. Patróns e artistas. Orixe e desenvolvemento da nova linguaxe en arquitectura, escultura e pintura. Achegas de grandes artistas do Renacemento italiano.	B3.1. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte do Renacemento, en relación co seu contexto histórico e cultural.	HAB3.1.1. Explica as características esenciais do Renacemento italiano e a súa periodización a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA
		HAB3.1.2. Especifica as características da arquitectura renacentista italiana e explica a súa evolución, desde o Quattrocento ao manierismo.	CCEC CCL CAA

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		HAB3.1.3. Especifica as características da escultura renacentista italiana e explica a súa evolución, desde o Quattrocento ao manierismo.	CCEC CCL CAA
		HAB3.1.4. Especifica as características da pintura renacentista italiana e explica a súa evolución, desde o Quattrocento ao manierismo.	CCEC CCL CAA
		HAB3.1.5. Compara a pintura italiana do Quattrocento coa dos pintores góticos flamengos contemporáneos.	CCEC CCL CAA
		HAB3.1.6. Explica a peculiaridade da pintura veneciana do Cinquecento e cita os artistas máis representativos.	CCEC CCL CAA
B3.2. Función social da arte no Renacemento	B3.2. Explicar a función social da arte especificando o papel desempeñado por patróns, academias, clientes e artistas, e as relacións entre eles.	HAB3.2.1. Describe a práctica do patrocinio no Renacemento italiano e as novas reivindicacións dos artistas en relación co seu recoñecemento social e a natureza do seu labor.	CCEC CCL CSC

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B3.3. Comentario de obras de arte: arte do Renacemento.	B3.3. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte do Renacemento, aplicando un método que abranga diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB3.3.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas do Renacemento italiano: cúpula de Santa María das Flores e interior da igrexa de San Lorenzo, ambas en Florencia e de Brunelleschi; pazo Médici-Riccardi en Florencia, de Michelozzo; fachada de Santa María Novella e do pazo Rucellai, ambos en Florencia e de Alberti; templo de San Pietro in Montorio en Roma, de Bramante; cúpula e proxecto de planta de San Pedro do Vaticano, de Michelangelo; Il Gesù en Roma, de Giacomo della Porta e Vignola; Villa Capra (Villa Rotonda) en Vicenza, de Palladio.	CCEC CCL CAA
		HAB3.3.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas do Renacemento italiano: primeiro panel da "Porta do Paraíso" (da creación do mundo á expulsión do Paraíso), de Ghiberti; "Gattamelata", de Donatello; "Piedade" do Vaticano, "David", "Moisés" e as tumbas mediceas, de Michelangelo; "O rapto das sabinas", de Giambologna.	CCEC CCL CAA

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		HAB3.3.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas do Renacemento italiano: "O tributo da moeda" e A "Trindade", de Masaccio; "Anunciación" do Convento de San Marcos en Florencia, de Fra Angelico; "Madonna do Duque de Urbino", de Piero della Francesca; "A Virxe das rochas", "A última cea" e "A Gioconda", de Leonardo da Vinci; "A Escola de Atenas" de Rafael; a bóveda e o "Xuízo Final" da Capela Sixtina, de Michelangelo; "A tempestade", de Giorgione; "Venus de Urbino" e "Carlos V en Mühlberg", de Tiziano; "O lavatorio", de Tintoretto; "As vodas de Caná", de Veronés.	CCEC CCL CAA
B3.4. A recepción da estética renacentista na Península Ibérica.	B3.4. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte española do Renacemento, en relación co seu contexto histórico e cultural.	HAB3.4.1. Especifica as características peculiares do Renacemento español en comparación co italiano.	CCEC CCL CAA
		HAB3.4.2. Describe a evolución da arquitectura renacentista española.	CCEC CCL CAA
		HAB3.4.3. Explica a peculiaridade da escultura renacentista española.	CCEC CCL CAA

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		HAB3.4.4. Explica as características da pintura de El Greco a través dalgunhas das súas obras máis representativas.	CCEC CCL CAA
B3.5. Comentario de obras de arte: arte española do Renacemento.	B3.5. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte española do Renacemento, aplicando un método que abranga diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB3.5.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas do Renacemento español: fachada da Universidade de Salamanca; pazo de Carlos V na Alhambra de Granada, de Pedro Machuca; mosteiro de San Lorenzo de El Escorial, de Juan de Herrera.	CCEC CCL CAA
		HAB3.5.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras escultóricas do Renacemento español: "Sacrificio de Isaac" do retablo de San Bieito de Valladolid, de Alonso Berruguete; "Santo enterro", de Juan de Juni.	CCEC CCL CAA
		HAB3.5.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas de El Greco: "O expolio", "A Santa Liga" ou "Adoración do nome de Xesús", "O martirio de San Mauricio", "O enterro do Señor de Orgaz", "A adoración dos pastores", "O cabaleiro da man no peito".	CCEC CCL CAA
B3.6. Unidade e diversidade do Barroco. Linguaxe	B3.6. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as	HAB3.6.1. Explica as características esenciais do Barroco.	CCEC CCL

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
artística ao servizo do poder civil e eclesiástico. Urbanismo barroco. Igrexas e pazos. Principais tendencias.	características esenciais da arte do Barroco, en relación co seu contexto histórico e cultural.	HAB3.6.2. Especifica as diferenzas entre a concepción barroca da arte e a renacentista.	CCEC CCL CAA
		HAB3.6.3. Compara a arquitectura barroca coa renacentista.	CCEC CCL CAA
		HAB3.6.4. Explica as características xerais do urbanismo barroco.	CCEC CCL
		HAB3.6.5. Compara a escultura barroca coa renacentista a través da representación de "David" por Michelangelo e por Bernini.	CCEC CCL CAA
		HAB3.6.6. Describe as características xerais da pintura barroca e especifica as diferenzas entre a Europa católica e a protestante.	CCEC CCL CAA CSC
		HAB3.6.7. Distingue e caracteriza as grandes tendencias da pintura barroca en Italia e os seus principais representantes.	CCEC CCL CAA
		HAB3.6.8. Especifica as peculiaridades da pintura barroca flamenga e holandesa.	CCEC CCL CAA
B3.7. Función social da arte no Barroco.	B3.7. Explicar a función social da arte especificando o papel desempeñado por	HAB3.7.1. Describe o papel desempeñado no século XVIII polas academias en toda Europa	CCEC CCL

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	patróns, academias, clientes e artistas, e as relacións entre eles.	e, en particular, polo Salón de París.	CSC
B3.8. Comentario de obras de arte: arte do Barroco.	B3.8. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte do Barroco, aplicando un método que abranxa diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB3.8.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas do Barroco europeo do século XVII: fachada de San Pedro do Vaticano, de Carlo Maderno; columnata da praza de San Pedro do Vaticano, de Bernini; San Carlos das Catro Fontes en Roma, de Borromini; Pazo de Versailles, de Le Vau, J.H. Mansart e Le Nôtre.	CCEC CCL CAA
		HAB3.8.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas de Bernini: "David", "Apolo" e "Dafne", "A éxtase de Santa Teresa", "Cátedra de San Pedro".	CCEC CCL CAA

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		HAB3.8.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas do Barroco europeo do século XVII: "Vocación de San Mateo" e "Morte da Virxe", de Caravaggio; "Triunfo de Baco e Ariadna", na bóveda do pazo Farnese de Roma, de Annibale Carracci; "Adoración do nome de Xesús", bóveda de Il Gesù en Roma, de Gaulli (Il Baciccia); "Adoración dos Magos", "As tres Grazas" e "O xardín do Amor", de Rubens; "A lección de anatomía do doutor Tulpy", "A rolda nocturna", de Rembrandt.	CCEC CCL CAA
B3.9. Barroco hispánico. Urbanismo e arquitectura. Imaxinaría barroca. Achega da pintura española: grandes figuras do Século de Ouro.	B3.9. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte española do Barroco, en relación co seu contexto histórico e cultural.	HAB3.9.1. Explica as características do urbanismo barroco en España e a evolución da arquitectura española durante o século XVII.	CCEC CCL CAA
		HAB3.9.2. Explica as características da imaxinaría barroca española do século XVII e compara a escola castelá coa andaluza.	CCEC CCL CAA
		HAB3.9.3. Explica as características xerais da pintura española do século XVII.	CCEC CCL
		HAB3.9.4. Describe as características e evolución da pintura de Velázquez a través dalgunhas das súas obras máis significativas.	CCEC CCL CAA

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B3.10. Comentario de obras de arte: arte española do Barroco.	B3.10. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte española do Barroco, aplicando un método que abrangue diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB3.10.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas do Barroco español do século XVII: Praza Maior de Madrid, de Xoán Gómez de Mora; Retablo de Santo Estevo de Salamanca, de Churriguera.	CCEC CCL CAA
		HAB3.10.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas do Barroco español do século XVII: "Piedad", de Gregorio Fernández; "Inmaculada do facistol", de Alonso Cano; "Magdalena penitente", de Pedro de Mena.	CCEC CCL CAA
		HAB3.10.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas españolas do Barroco español do século XVII: "Martirio de San Filipe", "O soño de Xacob" e "O zambro", de Ribera; "Bodegón" do Museo do Prado, de Zurbarán; "O augador de Sevilla, "Os borrachos", "A fragua de Vulcano", "A rendición de Breda", "O Príncipe Baltasar Carlos a cabalo", "A Venus do espello", "As meninas" e "As fiandeiras", de Velázquez; "A Sagrada Familia do paxariño", "A Inmaculada de El Escorial", "Os nenos da concha" e "Nenos xogando aos dados", de Murillo.	CCEC CCL CAA

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B3.11. Século XVIII. Mantemento do Barroco. Refinamento rococó. Neoclasicismo e Romanticismo.	B3.11. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arte do século XVIII, relacionando cada un dos seus estilos cos seus respectivos contextos históricos e culturais.	HAB3.11.1. Explica o século XVIII como época de coexistencia de vellos e novos estilos artísticos nun contexto histórico de cambios profundos.	CCEC CCL CAA CSC
		HAB3.11.2. Compara o Barroco tardío e o Rococó, e especifica a diferente concepción da vida e a arte que encerran.	CCEC CCL CAA CSC
		HAB3.11.3. Explica as razóns do xurdimento do Neoclasicismo e as súas características xerais en arquitectura, escultura e pintura.	CCEC CCL CSC
		HAB3.11.4. Comenta a escultura neoclásica a través da obra de Canova.	CCEC CCL CAA
		HAB3.11.5. Especifica as posibles coincidencias entre o Neoclasicismo e o Romanticismo na pintura de David.	CCEC CCL CAA
		HAB3.11.6. Distingue entre a corrente tradicional e a clasicista da arquitectura barroca española do século XVIII.	CCEC CCL CAA
		HAB3.11.7. Explica a figura de Salzillo como derradeiro representante da imaxinaría relixiosa española en madeira policromada.	CCEC CCL CAA

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B3.12. Comentario de obras de arte: arte do século XVIII.	B3.12. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte do século XVIII, aplicando un método que abrangue diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB3.12.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas do século XVIII: fachada do Hospicio de San Fernando de Madrid, de Pedro de Ribera; fachada do Obradoiro da catedral de Santiago de Compostela, de Casas e Novoa; Pazo Real de Madrid, de Juvara e Sacchetti; Panteón de París, de Soufflot; Museo do Prado en Madrid, de Juan de Villanueva.	CCEC CCL CAA
		HAB3.12.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras escultóricas do século XVIII: "A oración no horto", de Salzillo; "Eros e Psique" e "Paulina Bonaparte", de Canova.	CCEC CCL CAA
		HAB3.12.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras de David: "O xuramento dos Horacios" e "A morte de Marat".	CCEC CCL CAA
B3.13. Traballo de investigación en historia da arte.	B3.13. Realizar e expor, individualmente ou en grupo, traballos de investigación, utilizando tanto medios tradicionais como as novas tecnoloxías.	HAB3.13.1. Realiza un traballo de investigación sobre o proceso de construción da nova basílica de San Pedro do Vaticano ao longo dos séculos XVI e XVII.	CCEC CCL CAA CD CSIEE

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B3.14. Conservación do patrimonio: arte moderna.	B3.14. Respectar as creacións da arte da Idade Moderna, valorando a súa calidade en relación coa súa época e a súa importancia como patrimonio que hai que conservar.	HAB3.14.1. Confecciona un catálogo, con breves comentarios, das obras máis salientables da arte dos séculos XVI ao XVIII que se conservan en Galicia.	CCEC CCL CAA CSIEE
Bloque 4. O século XIX: a arte dun mundo en transformación			
B4.1. A figura de Goya.	B4.1. Analizar a obra de Goya e identificar nela os trazos propios das correntes da súa época e os que anticipan diversas vangardas posteriores.	HAB4.1.1. Analiza a evolución da obra de Goya como pintor e gravador, desde a súa chegada á Corte ata o seu exilio final en Bordeos.	CCEC CCL CAA
		HAB4.1.2. Compara a visión de Goya nas series de gravados "Os caprichos" e "Os disparates ou proverbios".	CCEC CCL CAA
B4.2. Comentario de obras de arte: Goya.	B4.2. Clasificar, analizar e comentar obras significativas de Goya, aplicando un método que abranxa diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB4.2.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras de Goya: "O parasol", "A familia de Carlos IV", "O 2 de maio de 1808 en Madrid" ("A loita cos mamelucos"), "Os fusilamentos do 3 de maio de 1808"; desastre nº 15 ("E non hai remedio") da serie "Os desastres da guerra"; "Saturno devorando un fillo" e "A leiteira de Bordeos".	CCEC CCL CAA

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B4.3. A Revolución Industrial e o impacto dos novos materiais na arquitectura. Do Historicismo ao Modernismo. A Escola de Chicago. Nacemento do urbanismo moderno.	B4.3. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arquitectura do século XIX, relacionando cada un dos seus estilos cos seus respectivos contextos históricos e culturais.	HAB4.3.1. Describe as características e a evolución da arquitectura do ferro no século XIX, en relación cos avances e as necesidades da revolución industrial.	CCEC CCL CAA CSC CMCCT
		HAB4.3.2. Explica as diferenzas entre enxeñeiros e arquitectos na primeira metade do século XIX.	CCEC CCL CAA
		HAB4.3.3. Explica as características do neoclasicismo arquitectónico durante o Imperio de Napoleón.	CCEC CCL
		HAB4.3.4. Explica as características do historicismo en arquitectura e a súa evolución cara ao eclecticismo.	CCEC CCL CAA
		HAB4.3.5. Explica as características e principais tendencias da arquitectura modernista.	CCEC CCL
		HAB4.3.6. Especifica as achegas da Escola de Chicago á arquitectura.	CCEC CCL
		HAB4.3.7. Describe as características e os obxectivos das remodelacións urbanas de París, Barcelona e Madrid na segunda metade do século XIX.	CCEC CCL

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B4.4. Comentario de obras de arte: arquitectura do século XIX.	B4.4. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arquitectura do século XIX, aplicando un método que abrangue diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB4.4.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas: templo da Madalena en París, de Vignon; Parlamento de Londres, de Barry e Pugin; Auditorio de Chicago, de Sullivan e Adler; torre Eiffel de París; templo da Sagrada Familia en Barcelona, de Gaudí.	CCEC CCL CAA
B4.5. Evolución da pintura: Romanticismo, Realismo, Impresionismo e Simbolismo. Os postimpresionistas, xerme das vangardas pictóricas do século XX.	B4.5. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da pintura do século XIX, relacionando cada un dos seus estilos cos seus respectivos contextos históricos e culturais.	HAB4.5.1. Describe as características do Romanticismo na pintura e distingue entre o romanticismo da liña de Ingres e o romanticismo da cor de Gericault e Delacroix.	CCEC CCL CAA
		HAB4.5.2. Compara as visións románticas da paisaxe en Constable e Turner.	CCEC CCL CAA
		HAB4.5.3. Explica o Realismo e a súa aparición no contexto dos cambios sociais e culturais de mediados do século XIX.	CCEC CCL CSC
		HAB4.5.4. Compara o Realismo co Romanticismo.	CCEC CCL CAA
		HAB4.5.5. Describe as características xerais do Impresionismo e o Neoimpresionismo.	CCEC CCL

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		HAB4.5.6. Define o concepto de postimpresionismo e especifica as achegas de Cézanne e Van Gogh como precursores das grandes correntes artísticas do século XX.	CCEC CCL CAA
		HAB4.5.7. Explica o Simbolismo de finais do século XIX como reacción fronte ao Realismo e ao Impresionismo.	CCEC CCL CAA
B4.6. Función social da arte no século XIX.	B4.6. Explicar a evolución cara á independencia dos artistas respecto aos clientes, especificando o papel desempeñado polas academias, os salóns, as galerías privadas e os marchantes.	HAB4.6.1. Explica os cambios que se producen no século XIX nas relacións entre artistas e clientes, referidos á pintura.	CCEC CCL CSC
B4.7. Comentario de obras de arte: o século XIX.	B4.7. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da pintura do século XIX, aplicando un método que abrangue diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB4.7.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas do século XIX: "O baño turco", de Ingres; "A balsa da Medusa", de Gericault; "A liberdade guiando o pobo", de Delacroix; "O carro de feo", de Constable; "Chuvia, vapor e velocidade", de Turner; "O enterro de Ornans", de Courbet; "O ánxeus", de Millet; "Almorzo sobre a herba", de Manet; "Impresión, sol nacente" e a serie sobre a Catedral de Ruán, de Monet; "Le	CCEC CCL CAA

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		Moulin de la Galette", de Renoir; "Unha tarde de domingo na Grande Jatte", de Seurat; "Xogadores de cartas" e "Mazás e laranxas", de Cézanne; "A noite estrelada" e "O segador", de Van Gogh; "Visión despois do sermón" e "O mercado" ("Ta matete"), de Gauguin.	
B4.8. Escultura: mantemento do clasicismo. Rodin.	B4.8. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da escultura do século XIX, relacionando cada un dos seus estilos cos seus respectivos contextos históricos e culturais.	HAB4.8.1. Relaciona a produción e o academicismo dominante na escultura do século XIX coas transformacións levadas a cabo nas cidades (monumentos conmemorativos en prazas, parques e avenidas, e esculturas funerarias nos novos cemiterios).	CCEC CCL CAA CSC
		HAB4.8.2. Explica as características da renovación escultórica emprendida por Rodin.	CCEC CCL
B4.9. Comentario de obras de arte: século XIX.	B4.9. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da escultura do século XIX, aplicando un método que abrangue diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico	HAB4.9.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras de Rodin: "O pensador" e "Os burgueses de Calais".	CCEC CCL CAA

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	e histórico).		
B4.10. Traballo de investigación en historia da arte.	B4.10. Realizar e expor, individualmente ou en grupo, traballos de investigación, utilizando tanto medios tradicionais como as novas tecnoloxías.	HAB4.10.1. Realiza un traballo de investigación sobre as exposicións universais do século XIX e a súa importancia desde o punto de vista arquitectónico.	CCEC CCL CAA CD CSIEE
		HAB4.10.2. Realiza un traballo de investigación sobre a influencia da fotografía e o gravado xaponés no desenvolvemento do Impresionismo, con referencias a obras concretas.	CCEC CCL CAA CD CSIEE
B4.11. Conservación do patrimonio: arte do século XIX.	B4.11. Respetar as creacións da arte do século XIX, valorando a súa calidade en relación coa súa época e a súa importancia como patrimonio que hai que conservar.	HAB4.11.1. Confecciona un catálogo, con breves comentarios, das obras máis salientables da arte do século XIX que se conservan en Galicia.	CCEC CCL CAA CSIEE
Bloque 5. A ruptura da tradición: a arte na primeira metade do século XX			

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B5.1. O fenómeno das vangardas nas artes plásticas: Fauvismo, Cubismo, Futurismo, Expresionismo, pintura abstracta, Dadaísmo e Surrealismo.	B5.1. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais das vangardas artísticas das artes plásticas na primeira metade do século XX, relacionando cada unha delas cos seus respectivos contextos históricos e culturais.	HAB5.1.1. Define o concepto de vangarda artística en relación co acelerado ritmo de cambios na sociedade da época e a liberdade creativa dos/das artistas iniciada na centuria anterior.	CCEC CCL CSC
		HAB5.1.2. Describe a orixe e as características do Fauvismo.	CCEC CCL
		HAB5.1.3. Describe o proceso de xestación e as características do Cubismo, distinguindo entre o Cubismo analítico e o sintético.	CCEC CCL CAA CSC
		HAB5.1.4. Describe o ideario e os principios do futurismo.	CCEC CCL
		HAB5.1.5. Identifica os antecedentes do expresionismo no século XIX, explica as súas características xerais e especifica as diferenzas entre os grupos alemáns "A ponte" e "O xinete azul".	CCEC CCL CAA

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		HAB5.1.6. Describe o proceso de xestación e as características da pintura abstracta, distingue a vertente cromática e a xeométrica, e especifica algunhas das súas correntes máis significativas, como o Suprematismo ruso ou o Neoplasticismo.	CCEC CCL CAA
		HAB5.1.7. Describe as características do Dadaísmo como actitude provocadora nun contexto de crise.	CCEC CCL CSC
		HAB5.1.8. Explica a orixe, as características e os obxectivos do Surrealismo.	CCEC CCL
		HAB5.1.9. Explica a importancia dos pintores españois Picasso, Miró e Dalí no desenvolvemento das vangardas artísticas.	CCEC CCL
		HAB5.1.10. Explica a renovación temática, técnica e formal da escultura na primeira metade do século XX, distinguindo as obras relacionadas coas vangardas pictóricas e as que utilizan recursos ou linguaxes independentes.	CCEC CCL CAA

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B5.2. Comentario de obras de arte: a plástica na primeira metade do século XX.	B5.2. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da plástica da primeira metade do século XX, aplicando un método que abrangue diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB5.2.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras: "A alegría de vivir", de Matisse; "As señoritas de Aviñón", "Retrato de Ambroise Vollard", "Natureza morta con cadeira de reixa de cana" e "Guernica", de Picasso; "A cidade que emerxe", de Boccioni; "O berro", de Munch; "A rúa", de Kirchner; "Lírica" e "Sobre branco II", de Kandinsky; "Cadrado negro", de Malevich; "Composición II", de Mondrian; "L.H.O.O.Q.", de Duchamp; "O elefante das Celebes", de Ernst; "A chave dos campos", de Magritte; "O entroido de Arlequín" e "Mulleres e paxaros á luz da lúa", de Miró; "O xogo lúgubre" e "A persistencia da memoria", de Dalí.	CCEC CCL CAA
		HAB5.2.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras escultóricas: "O profeta", de Gargallo; "Formas únicas de continuidade no espazo", de Boccioni; "Fonte", de Duchamp; "Muller peiteándose ante un espello", de Xulio González; "Mademoiselle Pogany I", de Brancusi; "Lagosta, nasa e cola de peixe", de Calder; "Figura reclinada", de Henry Moore.	CCEC CCL CAA

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B5.3. Renovación da linguaxe arquitectónica: o funcionalismo do Movemento Moderno e a arquitectura orgánica.	B5.3. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arquitectura da primeira metade do século XX, relacionando cada unha delas cos seus respectivos contextos históricos e culturais.	HAB5.3.1. Explica o proceso de configuración e os trazos esenciais do Movemento Moderno en arquitectura.	CCEC CCL CAA
		HAB5.3.2. Especifica as achegas da arquitectura orgánica ao Movemento Moderno.	CCEC CCL CAA
B5.4. Comentario de obras de arte: arquitectura da primeira metade do século XX.	B5.4. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arquitectura da primeira metade do século XX, aplicando un método que abranza diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB5.4.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas: edificio da Bauhaus en Dessau (Alemaña), de Gropius; pavillón de Alemaña en Barcelona, de Mies van der Rohe; Vila Saboia en Poissy (Francia), de Le Corbusier; casa Kaufman (Casa da Cascada), de Frank Lloyd Wright.	CCEC CCL CAA
B5.5. Traballo de investigación en Historia da Arte.	B5.5. Realizar e expor, individualmente ou en grupo, traballos de investigación, utilizando tanto medios tradicionais coma as novas tecnoloxías.	HAB5.5.1. Realiza un traballo de investigación sobre o Grupo de Artistas e Técnicos Españois Para o Progreso da Arquitectura Contemporánea (GATEPAC).	CCEC CCL CAA CD CSIEE
B5.6. Conservación do patrimonio: arte do século XX.	B5.6. Respetar as manifestacións da arte da primeira metade do século XX, valorando a súa importancia como expresión da profunda renovación da	HAB5.6.1. Selecciona unha obra arquitectónica, unha escultura ou unha pintura da primeira metade do século XX, das existentes en Galicia, e xustifica a súa	CCEC CCL CAA CSIEE

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	linguaxe artística na que se sustenta a liberdade creativa actual.	elección.	
Bloque 6. A universalización da arte desde a segunda metade do século XX			
B6.1. Predominio do Movemento Moderno ou Estilo Internacional en arquitectura. A arquitectura á marxe do estilo internacional: High Tech, arquitectura Posmoderna e Deconstrución.	B6.1. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais da arquitectura desde a segunda metade do século XX, enmarcándoa nas novas relacións entre clientes, artistas e público que caracterizan ao mundo actual.	HAB6.1.1. Explica o papel desempeñado no proceso de universalización da arte polos medios de comunicación de masas e as exposicións e feiras internacionais de arte.	CCEC CCL CSC
		HAB6.1.2. Explica as razóns do mantemento e a difusión internacional do Movemento Moderno en arquitectura.	CCEC CCL
		HAB6.1.3. Distingue e describe as características doutras tendencias arquitectónicas á marxe do Movemento Moderno ou Estilo Internacional, en particular a High Tech, a posmoderna e a deconstrución.	CCEC CCL CAA
B6.2. Comentario de obras de arte: arquitectura desde a segunda metade do século XX.	B6.2. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arquitectura desde a segunda metade do século XX, aplicando un método que abrangue diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e	HAB6.2.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras: "Unité d'habitation" en Marsella, de Le Corbusier; edificio Seagram en Nova York, de M. van der Rohe e Philip Johnson; o museo Guggenheim de Nova York, de F. Lloyd Wright; a Casa da Ópera de	CCEC CCL CAA

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	histórico).	Sydney, de J. Utzon; o centro Pompidou de París, de R. Piano e R. Rogers; o AT & T Building de Nova York, de Philip Johnson; o museo Guggenheim de Bilbao, de F. O. Gehry.	
B6.3. Artes plásticas: das segundas vangardas á posmodernidade.	B6.3. Recoñecer e explicar as concepcións estéticas e as características esenciais das artes plásticas desde a segunda metade do século XX, no marco das novas relacións entre clientes, artistas e público que caracterizan o mundo actual.	HAB6.3.1. Explica e compara o Informalismo europeo e o Expresionismo abstracto norteamericano.	CCEC CCL CAA
		HAB6.3.2. Explica a abstracción postpictórica.	CCEC CCL
		HAB6.3.3. Explica o Minimalismo.	CCEC CCL
		HAB6.3.4. Explica a arte cinética e a Op-Art.	CCEC CCL
		HAB6.3.5. Explica a arte conceptual.	CCEC CCL
		HAB6.3.6. Explica a Arte Povera.	CCEC CCL
		HAB6.3.7. Distingue e explica algunhas das principais correntes figurativas: Pop-Art, Nova Figuración, Hiperrealismo.	CCEC CCL CAA

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		HAB6.3.8. Explica en que consisten as seguintes manifestacións de arte non duradeira: Happening, Body Art e Land Art.	CCEC CCL
		HAB6.3.9. Describe os formulacións xerais da posmodernidade, referida ás artes plásticas.	CCEC CCL
B6.4. Comentario de obras de arte: a arte desde a segunda metade do século XX.	B6.4. Clasificar, analizar e comentar obras significativas da arte desde a segunda metade do século XX, aplicando un método que abranxa diferentes enfoques (técnico, formal, semántico, cultural, sociolóxico e histórico).	HAB6.4.1. Identifica o autor e a corrente artística (non necesariamente o título), e analiza e comenta as seguintes obras: "Pintura" (Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía de Madrid), de Tapies; "Grito nº 7", de Antonio Saura; "One: number 31, 1950", de J. Pollock; "Ctesiphon III", de F. Stella; "Equivalente VIII", de Carl André; "Vega 200", de Vasarely; "Unha e tres cadeiras", de J. Kosuth; "Iglú con árbore", de Mario Merz; "Marilyn Monroe" (serigrafía de 1967), de A. Warhol; "O Papa que berra" (estudo a partir do retrato do Papa Inocencio X), de Francis Bacon; "A Gran Vía madrileña en 1974", de Antonio López.	CCEC CCL CAA
B6.5. Novos sistemas visuais: fotografía, cine e televisión, cartelismo e	B6.5. Explicar o desenvolvemento e a extensión dos novos sistemas visuais, como a fotografía, o cine, a televisión,o	HAB6.5.1. Explica brevemente o desenvolvemento dos novos sistemas visuais e as características da súa linguaxe expresiva:	CCEC CCL

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
cómic. Combinación de linguaxes expresivas.	cartelismo ou o cómic, especificando o modo en que combinan diversas linguaxes expresivas.	fotografía, cartel, cine, cómic, producións televisivas, videoarte e arte por computador.	
B6.6. Impacto das novas tecnoloxías na difusión e na creación artística.	B6.6. Describir as posibilidades que abriron as novas tecnoloxías, e explicar os seus efectos tanto para a creación artística como para a difusión da arte.	HAB6.6.1. Especifica as posibilidades que ofrecen as novas tecnoloxías para a creación artística e para a difusión da arte.	CCEC CCL CMCCT CD
B6.7. Arte e cultura visual de masas.	B6.7. Identificar a presenza da arte na vida cotiá, e distinguir os ámbitos en que se manifesta.	HAB6.7.1. Define o concepto de cultura visual de masas, e describe os seus trazos esenciais.	CCEC CCL CSC
		HAB6.7.2. Identifica a arte nos diferentes ámbitos da vida cotiá.	CCEC CCL CSC
B6.8. O patrimonio artístico como riqueza cultural. A preocupación pola súa conservación. A UNESCO.	B6.8. Respetar as manifestacións da arte de todos os tempos, valorándoas como patrimonio cultural herdado que se debe conservar e transmitir ás xeracións futuras, e explicar que é o Patrimonio Mundial da UNESCO, así como a súa orixe e a súa finalidade.	HAB6.8.1. Explica a orixe do Patrimonio Mundial da UNESCO e os seus obxectivos.	CCEC CCL
		HAB6.8.2. Realiza un traballo de investigación relacionado cos bens artísticos de España e de Galicia inscritos no catálogo do Patrimonio Mundial da UNESCO.	CCEC CCL CAA CD CSIEE
Bloque 7. O vocabulario artístico			

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Historia da Arte. 2º de bacharelato			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B7.1. Vocabulario artístico.	B7.1. Utilizar a terminoloxía específica da arte nas exposicións orais e escritas, denominando con precisión os elementos e as técnicas principais.	HAB7.1.1. Utiliza con corrección a terminoloxía específica das artes en exposicións orais e escritas.	CCEC CCL

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

3. OBXECTIVOS DO CURSO

- 1) Comprender e valora-los cambios na concepción da arte e a evolución das súas funcións sociais ó longo da historia.
- 2) Entende-las obras de arte na súa globalidade, como expoñentes da creatividade humana, susceptibles de ser admiradas por si mesmas e de ser valoradas como documento testemuñal dunha época e dunha cultura.
- 3) Utilizar un método de análise que permita coñecer con rigor as obras de arte, desenvolvendo, á vez, a sensibilidade e a imaxinación.
- 4) Recoñecer e diferencia-las manifestacións artísticas máis destacadas dos principais estilos da arte occidental, situándoos no tempo e no espacio e valorando a súa supervivencia en etapas posteriores.
- 5) Coñecer, gozar e valora-lo patrimonio artístico, contribuíndo de forma activa á súa conservación e rechazando os comportamentos que o deteriorenen.
- 6) Contribuír á formación do gusto persoal, á capacidade de goce estético e ó sentido crítico, e aprender a expresar sentimentos propios ante a contemplación da obra de arte.
- 7) Realiza-las actividades de documentación e de indagación nas que se analicen, contrasten e interpreten informacións diversas sobre aspectos da Historia da Arte.

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

4. CONCRECCIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable dos seguintes aspectos: temporalización, grao mínimo de consecución, competencias clave e procedementos e instrumentos de avaliación:

Estándares de aprendizaxe	Comp. clave	Grao min	Temporalización
HAB1.1.1. Explica as características esenciais da arte grega e a súa evolución no tempo a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA	90%	2
HAB1.1.2. Define o concepto de orde arquitectónica e compara as tres ordes da arquitectura grega.	CCEC CCL CAA	90%	1
HAB1.1.3. Describe os tipos de templo grego, con referencia ás características arquitectónicas e a decoración escultórica.	CCEC CCL	90%	1
HAB1.1.4. Describe as características do teatro grego e a función das súas partes.	CCEC CCL	10%	1
HAB1.1.5. Explica a evolución da figura humana masculina na escultura grega a partir do "Kouros" de Anavysos, o "Doríforo" (Policleto) e o "Apoxiomenos" (Lisipo).	CCEC CCL CAA	90%	2
HAB1.2.1. Especifica quen eran os/as principais clientes da arte grega, e a consideración social da arte e dos/das artistas.	CCEC CCL CSC	10%	1
HAB1.3.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas gregas: Partenón, Tribuna das Cariátides do Erecteion, templo de Atenea Niké e teatro de Epidauro.	CCEC CCL CAA	90%	3
HAB1.3.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas gregas: Kouros de Anavysos,	CCEC	90%	4

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Auriga de Delfos, Discóbolo (Mirón), Doríforo (Policleto), unha metopa do Partenón (Fidias), Hermes con Dioniso neno (Praxíteles), Apoxiomenos (Lisipo), Vitoria de Samotracia, Venus de Milo e friso do altar de Zeus en Pérgamo (detalle de Atenea e Gea).	CCL CAA		
HAB1.4.1. Explica as características esenciais da arte romana e a súa evolución no tempo a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA	20%	1
HAB1.4.2. Especifica as achegas da arquitectura romana en relación coa grega.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB1.4.3. Describe as características e funcións dos principais tipos de edificio romanos.	CCEC CCL	10%	1
HAB1.4.4. Compara o templo e o teatro romanos cos respectivos gregos.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB1.4.5. Explica os trazos principais da cidade romana a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB1.4.6. Especifica as innovacións da escultura romana en relación coa grega.	CCEC CCL CAA	20%	1
HAB1.4.7. Describe as características xerais dos mosaicos e a pintura en Roma a partir dunha fonte histórica ou historiográfica.	CCEC CAA CCL	5%	1
HAB1.5.1. Especifica quen eran os/as principais clientes da arte romana, e a consideración social da arte e dos/das artistas.	CCEC CCL CSC	5%	1

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

HAB1.6.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas romanas: Maison Carrée de Nimes, Panteón de Roma, teatro de Mérida, Coliseo de Roma, basílica de Maxencio e Constantino en Roma, ponte de Alcántara, acueduto de Segovia, arco de Tito en Roma e columna de Traxano en Roma.	CCEC CCL CAA	70%	3
HAB1.6.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas romanas: Augusto de Prima Porta, estatua ecuestre de Marco Aurelio, relevo do Arco de Tito (detalle dos soldados co candelabro e outros obxectos do Templo de Xerusalén) e relevo da columna de Traxano.	CCEC CCL CAA	20%	1
HAB1.7.1. Realiza un traballo de investigación sobre Fídias.	CCEC CCL CAA CD CSIEE	10%	1
HAB1.7.2. Realiza un traballo de investigación sobre o debate acerca da autoría grega ou romana do grupo escultórico de "Laoconte e os seus fillos".	CCEC CCL CAA CD CSIEE	10%	1
HAB1.8.1. Confecciona un catálogo, con breves comentarios, das obras máis salientables da arte antiga que se conservan en Galicia.	CCEC CSIEE CCL CAA	10%	1
HAB2.1.1. Explica as características esenciais da arte paleocristiá e a súa evolución no tempo a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB2.1.2. Describe a orixe, a características e a función da basílica paleocristiá.	CCEC CCL CSC	20%	1
HAB2.1.3. Describe as características e función dos baptisterios, mausoleos e "martirios" paleocristiáns, e as súas partes.	CCEC CCL	25%	1
HAB2.1.4. Explica a evolución da pintura e o mosaico na arte paleocristiá, con especial referencia	CCEC	25%	1

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

á iconografía.	CCL CAA		
HAB2.2.1. Explica as características esenciais da arte bizantina a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA	50%	1
HAB2.2.2. Explica a arquitectura bizantina a través da igrexa de Santa Sofía de Constantinopla.	CCEC CCL CAA	90%	2
HAB2.2.3. Describe as características do mosaico bizantino e dos temas iconográficos do Pantocrátor e a Virxe e a Déesis, así como a súa influencia na arte occidental.	CCEC CCL CAA	5%	1
HAB2.3.1. Identifica, analiza e comenta o mosaico do Cortexo da emperatriz Teodora en San Vital de Rávena.	CCEC CCL CAA	50%	1
HAB2.4.1. Define o concepto de arte prerrománica e especifica as súas manifestacións en España e en Galicia.	CCEC CCL	50%	1
HAB2.4.2. Identifica e clasifica razoadamente no seu estilo as seguintes obras: San Pedro da Nave (Zamora), Santa María do Naranco (Oviedo), San Miguel da Escalada (León), Santa Comba de Bande e San Miguel de Celanova (Ourense).	CCEC CCL CAA	80%	2
HAB2.5.1. Describe as características xerais da arte románica a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA	50%	1
HAB2.5.2. Describe as características e as función das igrexas e dos mosteiros na arte románica.	CCEC CCL CSC	50%	1
HAB2.5.3. Explica as características da escultura e a pintura románicas, con especial referencia á	CCEC	50%	1

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

iconografía.	CCL		
HAB2.6.1. Especifica as relacións entre artistas e clientes da arte románica.	CCEC CCL CSC	20%	1
HAB2.7.1. Identifica, analiza e comenta as esculturas románicas do Xuízo Final no tímpano de Santa Fe de Conques (Francia).	CCEC CCL CAA	20%	1
HAB2.8.1. Describe as características xerais da arte gótica a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA	10%	1
9HAB2.8.2. Describe as características e a evolución da arquitectura gótica e especifica os cambios introducidos respecto á románica.	CCEC CCL CAA	20%	1
HAB2.8.3. Describe as características e a evolución da escultura gótica, e especifica as súas diferenzas tipolóxicas, formais e iconográficas respecto á escultura románica.	CCEC CCL CAA	50%	1
HAB2.8.4. Recoñece e explica as innovacións da pintura de Giotto e do Trecento italiano respecto á pintura románica e bizantina Trecento italiano respecto á pintura románica e bizantina.	CCEC CCL CAA	80%	2
HAB2.8.5. Explica as innovacións da pintura flamenga do século XV e cita algunhas obras dos seus principais representantes.	CCEC CCL CAA	80%	2
HAB2.9.1. Especifica as relacións entre artistas e clientes da arte gótica, e a súa variación respecto ao románico.	CCEC CCL CSC CAA	10%	1
HAB2.10.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas góticas: fachada occidental da catedral de Reims, interior da planta superior da Sainte Chapelle de París.	CCEC CCL	50%	1

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

	CAA		
HAB2.10.2. Identifica, analiza e comenta o grupo da Anunciación e a Visitación da catedral de Reims.	CCEC CCL CAA	90%	1
HAB2.10.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas góticas: escena de "A fuxida a Exipto", de Giotto, na Capela Scrovegni de Padua, "Matrimonio Arnolfini", de Jan Van Eyck, "O descendemento da cruz", de Roger van der Weyden, e o "Xardín das Delicias, de Hieronymus Bosch.	CCEC CCL CAA	90%	4
HAB2.11.1. Explica as características e evolución da arte románica e gótica en España.	CCEC CCL CAA	50%	1
HAB2.11.2. Explica as características xerais da arte islámica a partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB2.11.3. Describe os trazos esenciais da mesquita e o pazo islámico.	CCEC CCL CSC	20%	1
HAB2.11.4. Explica a evolución da arte hispanomusulmá.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB2.11.5. Explica as características da arte mudéjar e especifica, con exemplos de obras concretas, as diferenzas entre o mudéjar popular e o cortesán.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB2.12.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas románicas: San Vicente de Cardona (Barcelona), San Martín de Frómista e a catedral de Santiago de Compostela.	CCEC CCL CAA	75%	2

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

HAB2.12.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas románicas: "A dúbida de San Tomé", no ángulo do claustro de San Domingos de Silos (Burgos), "Última cea" do capitel historiado do claustro de San Xoán da Peña (Huesca) e fachada de Praterías e Pórtico da Gloria da catedral de Santiago.	CCEC CCL CAA	75%	2
HAB2.12.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas murais románicas: bóveda da Anunciación aos pastores no Panteón Real de San Isidoro de León, e ábsida de San Clemente de Tahull (Lleida).	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB2.12.4. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas góticas: fachada occidental e interior da catedral de León, interior da catedral de Barcelona, e interior da igrexa de San Xoán dos Reis, de Toledo.	CCEC CCL CAA	50%	1
HAB2.12.5. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas góticas: tímpano da Portada do Sarmental da catedral de Burgos, e retablo de Gil de Siloé, na Cartuxa de Miraflores (Burgos).	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB2.12.6. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras hispanomusulmás: Mesquita de Córdoba, Aljafería de Zaragoza, Giralda de Sevilla e Alhambra de Granada.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB2.13.1. Realiza un traballo de investigación sobre o tratamento iconográfico e o significado da visión apocalíptica de Cristo e o Xuízo Final na arte medieval.	CCEC CCL CAA CD CSIEE	80%	1
HAB2.14.1. Explica a importancia da arte románica no Camiño de Santiago.	CCEC CCL CSC	80%	1
HAB2.14.2. Confecciona un catálogo, con breves comentarios, das obras máis salientables de arte medieval que se conservan en Galicia.	CCEC CCL CAA CSIEE	90%	2
HAB3.1.1. Explica as características esenciais do Renacemento italiano e a súa periodización a	CCEC	20%	1

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

partir de fontes históricas ou historiográficas.	CCL CAA		
HAB3.1.2. Especifica as características da arquitectura renacentista italiana e explica a súa evolución, desde o Quattrocento ao manierismo.	CCEC CCL CAA	20%	1
HAB3.1.3. Especifica as características da escultura renacentista italiana e explica a súa evolución, desde o Quattrocento ao manierismo.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB3.1.4. Especifica as características da pintura renacentista italiana e explica a súa evolución, desde o Quattrocento ao manierismo.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB3.1.5. Compara a pintura italiana do Quattrocento coa dos pintores góticos flamengos contemporáneos.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB3.1.6. Explica a peculiaridade da pintura veneciana do Cinquecento e cita os artistas máis representativos.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB3.2.1. Describe a práctica do patrocínio no Renacemento italiano e as novas reivindicacións dos artistas en relación co seu recoñecemento social e a natureza do seu labor.	CCEC CCL CSC	10%	1
HAB3.3.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas do Renacemento italiano: cúpula de Santa María das Flores e interior da igrexa de San Lorenzo, ambas en Florencia e de Brunelleschi; pazo Médici-Riccardi en Florencia, de Michelozzo; fachada de Santa María Novella e do pazo Rucellai, ambos en Florencia e de Alberti; templo de San Pietro in Montorio en Roma, de Bramante; cúpula e proxecto de planta de San Pedro do Vaticano, de Michelangelo; Il Gesu en Roma, de Giacomo della Porta e Vignola; Villa Capra (Villa Rotonda) en Vicenza, de	CCEC CCL CAA	90%	4

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Palladio.			
HAB3.3.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas do Renacemento italiano: primeiro panel da "Porta do Paraíso" (da creación do mundo á expulsión do Paraíso), de Ghiberti; "Gattamelata", de Donatello; "Piedade" do Vaticano, "David", "Moisés" e as tumbas mediceas, de Michelangelo; "O rapto das sabinas", de Giambologna.	CCEC CCL CAA	90%	4
HAB3.3.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas do Renacemento italiano: "O tributo da moeda" e A "Trindade", de Masaccio; "Anunciación" do Convento de San Marcos en Florencia, de Fra Angelico; "Madonna do Duque de Urbino", de Piero della Francesca; "A Virxe das rochas", "A última cea" e "A Gioconda", de Leonardo da Vinci; "A Escola de Atenas" de Rafael; a bóveda e o "Xuízo Final" da Capela Sixtina, de Michelangelo; "A tempestade", de Giorgione; "Venus de Urbino" e "Carlos V en Mühlberg", de Tiziano; "O lavatorio", de Tintoretto; "As vodas de Caná", de Veronés.	CCEC CCL CAA	90%	8
HAB3.4.1. Especifica as características peculiares do Renacemento español en comparación co italiano.	CCEC CCL CAA	20%	1
HAB3.4.2. Describe a evolución da arquitectura renacentista española.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB3.4.3. Explica a peculiaridade da escultura renacentista española.	CCEC CCL CAA	20%	1
HAB3.4.4. Explica as características da pintura de El Greco a través dalgunhas das súas obras máis representativas.	CCEC CCL CAA	50%	1
HAB3.5.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas do Renacemento español: fachada da Universidade de Salamanca; pazo de Carlos V na Alhambra de Granada, de	CCEC CCL	50%	2

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Pedro Machuca; mosteiro de San Lorenzo de El Escorial, de Juan de Herrera.	CAA		
HAB3.5.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras escultóricas do Renacemento español: "Sacrificio de Isaac" do retablo de San Bieito de Valladolid, de Alonso Berruguete; "Santo enterro", de Juan de Juni.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB3.5.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas de El Greco: "O expolio", "A Santa Liga" ou "Adoración do nome de Xesús", "O martirio de San Mauricio", "O enterro do Señor de Orgaz", "A adoración dos pastores", "O cabaleiro da man no peito".	CCEC CCL CAA	80%	3
HAB3.6.1. Explica as características esenciais do Barroco.	CCEC CCL	50%	1
HAB3.6.2. Especifica as diferenzas entre a concepción barroca da arte e a renacentista.	CCEC CCL CAA	50%	1
HAB3.6.3. Compara a arquitectura barroca coa renacentista.	CCEC CCL CAA	50%	1
HAB3.6.4. Explica as características xerais do urbanismo barroco.	CCEC CCL	10%	1
HAB3.6.5. Compara a escultura barroca coa renacentista a través da representación de "David" por Michelangelo e por Bernini.	CCEC CCL CAA	20%	1
HAB3.6.6. Describe as características xerais da pintura barroca e especifica as diferenzas entre a Europa católica e a protestante.	CCEC CCL CAA CSC	10%	1
HAB3.6.7. Distingue e caracteriza as grandes tendencias da pintura barroca en Italia e os seus principais representantes.	CCEC CCL CAA	50%	1
HAB3.6.8. Especifica as peculiaridades da pintura barroca flamenga e holandesa.	CCEC	50%	1

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

	CCL CAA		
HAB3.7.1. Describe o papel desempeñado no século XVIII polas academias en toda Europa e, en particular, polo Salón de París.	CCEC CCL CSC	50%	1
HAB3.8.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas do Barroco europeo do século XVII: fachada de San Pedro do Vaticano, de Carlo Maderno; columnata da praza de San Pedro do Vaticano, de Bernini; San Carlos das Catro Fontes en Roma, de Borromini; Pazo de Versailles, de Le Vau, J.H. Mansart e Le Notre.	CCEC CCL CAA	75%	3
HAB3.8.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas de Bernini: "David", "Apolo" e "Dafne", "A éxtase de Santa Teresa", "Cátedra de San Pedro".	CCEC CCL CAA	50%	2
HAB3.8.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas do Barroco europeo do século XVII: "Vocación de San Mateo" e "Morte da Virxe", de Caravaggio; "Triunfo de Baco e Ariadna", na bóveda do pazo Farnese de Roma, de Annibale Carracci; "Adoración do nome de Xesús", bóveda de Il Gesu en Roma, de Gaulli (Il Baciccia); "Adoración dos Magos", "As tres Grazas" e "O xardín do Amor", de Rubens; "A lección de anatomía do doutor Tulpy", "A rolda nocturna", de Rembrandt.	CCEC CCL CAA	50%	1
HAB3.9.1. Explica as características do urbanismo barroco en España e a evolución da arquitectura española durante o século XVII.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB3.9.2. Explica as características da imaxinaría barroca española do século XVII e compara a escola castelá coa andaluza.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB3.9.3. Explica as características xerais da pintura española do século XVII.	CCEC CCL	10%	1
HAB3.9.4. Describe as características e evolución da pintura de	CCEC	50%	1

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Velázquez a través dalgunhas das súas obras máis significativas.	CCL CAA		
HAB3.10.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas do Barroco español do século XVII: Praza Maior de Madrid, de Xoán Gómez de Mora; Retablo de Santo Estevo de Salamanca, de Churriguera.	CCEC CCL CAA	20%	1
HAB3.10.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas do Barroco español do século XVII: "Piedad", de Gregorio Fernández; "Inmaculada do facistol", de Alonso Cano; "Magdalena penitente", de Pedro de Mena.	CCEC CCL CAA	50%	1
HAB3.10.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas españolas do Barroco español do século XVII: "Martirio de San Filipe", "O soño de Xacob" e "O zambro", de Ribera; "Bodegón" do Museo do Prado, de Zurbarán; "O augador de Sevilla, "Os borrachos", "A fragua de Vulcano", "A rendición de Breda", "O Príncipe Baltasar Carlos a cabalo", "A Venus do espello", "As meninas" e "As fiandeiras", de Velázquez; "A Sagrada Familia do paxariño", "A Inmaculada de El Escorial", "Os nenos da concha" e "Nenos xogando aos dados", de Murillo.	CCEC CCL CAA	75%	5
HAB3.11.1. Explica o século XVIII como época de coexistencia de vellos e novos estilos artísticos nun contexto histórico de cambios profundos.	CCEC CCL CAA CSC	50%	1
HAB3.11.2. Compara o Barroco tardío e o Rococó, e especifica a diferente concepción da vida e a arte que encerran.	CCEC CCL CAA CSC	20%	1
HAB3.11.3. Explica as razóns do xurdimento do Neoclasicismo e as súas características xerais en arquitectura, escultura e pintura.	CCEC CCL CSC	10%	1
HAB3.11.4. Comenta a escultura neoclásica a través da obra de Canova.	CCEC CCL CAA	10%	1

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

HAB3.11.5. Especifica as posibles coincidencias entre o Neoclasicismo e o Romanticismo na pintura de David.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB3.11.6. Distingue entre a corrente tradicional e a clasicista da arquitectura barroca española do século XVIII.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB3.11.7. Explica a figura de Salzillo como derradeiro representante da imaxinaría relixiosa española en madeira policromada.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB3.12.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas do século XVIII: fachada do Hospicio de San Fernando de Madrid, de Pedro de Ribera; fachada do Obradoiro da catedral de Santiago de Compostela, de Casas e Novoa; Pazo Real de Madrid, de Juvara e Sacchetti; Panteón de París, de Soufflot; Museo do Prado en Madrid, de Juan de Villanueva.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB3.12.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras escultóricas do século XVIII: "A oración no horto", de Salzillo; "Eros e Psique" e "Paulina Bonaparte", de Canova.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB3.12.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras de David: "O xuramento dos Horacios" e "A morte de Marat".	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB3.13.1. Realiza un traballo de investigación sobre o proceso de construción da nova basílica de San Pedro do Vaticano ao longo dos séculos XVI e XVII.	CCEC CCL CAA CD CSIEE	10%	1
HAB3.14.1. Confecciona un catálogo, con breves comentarios, das obras máis salientables da arte dos séculos XVI ao XVIII que se conservan en Galicia.	CCEC CCL CAA CSIEE	10%	1
HAB4.1.1. Analiza a evolución da obra de Goya como pintor e gravador, desde a súa chegada á	CCEC	50%	1

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Corte ata o seu exilio final en Bordeos.	CCL CAA		
HAB4.1.2. Compara a visión de Goya nas series de gravados "Os caprichos" e "Os disparates ou proverbios".	CCEC CCL CAA	50%	1
HAB4.2.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras de Goya: "O parasol", "A familia de Carlos IV", "O 2 de maio de 1808 en Madrid" ("A loita cos mamelucos"), "Os fusilamentos do 3 de maio de 1808"; desastre nº 15 ("E non hai remedio") da serie "Os desastres da guerra"; "Saturno devorando un fillo" e "A leiteira de Bordeos".	CCEC CCL CAA	80%	7
HAB4.3.1. Describe as características e a evolución da arquitectura do ferro no século XIX, en relación cos avances e as necesidades da revolución industrial.	CCEC CCL CAA CSC CMCCT	10%	1
HAB4.3.2. Explica as diferenzas entre enxeñeiros e arquitectos na primeira metade do século XIX.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB4.3.3. Explica as características do neoclasicismo arquitectónico durante o Imperio de Napoleón.	CCEC CCL	10%	1
HAB4.3.4. Explica as características do historicismo en arquitectura e a súa evolución cara ao eclecticismo.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB4.3.5. Explica as características e principais tendencias da arquitectura modernista.	CCEC CCL	10%	1
HAB4.3.6. Especifica as achegas da Escola de Chicago á arquitectura.	CCEC CCL	10%	1

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

HAB4.3.7. Describe as características e os obxectivos das remodelacións urbanas de París, Barcelona e Madrid na segunda metade do século XIX.	CCEC CCL	10%	1
HAB4.4.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas: templo da Madalena en París, de Vignon; Parlamento de Londres, de Barry e Pugin; Auditorio de Chicago, de Sullivan e Adler; torre Eiffel de París; templo da Sagrada Familia en Barcelona, de Gaudí.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB4.5.1. Describe as características do Romanticismo na pintura e distingue entre o romanticismo da liña de Ingres e o romanticismo da cor de Gericault e Delacroix.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB4.5.2. Compara as visións románticas da paisaxe en Constable e Turner.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB4.5.3. Explica o Realismo e a súa aparición no contexto dos cambios sociais e culturais de mediados do século XIX.	CCEC CCL CSC	10%	1
HAB4.5.4. Compara o Realismo co Romanticismo.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB4.5.5. Describe as características xerais do Impresionismo e o Neoimpresionismo.	CCEC CCL	10%	1
HAB4.5.6. Define o concepto de postimpresionismo e especifica as achegas de Cézanne e Van Gogh como precursores das grandes correntes artísticas do século XX.	CCEC CCL CAA	50%	1
HAB4.5.7. Explica o Simbolismo de finais do século XIX como reacción fronte ao Realismo e ao Impresionismo.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB4.6.1. Explica os cambios que se producen no século XIX nas relacións entre artistas e	CCEC	10%	1

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

clientes, referidos á pintura.	CCL CSC		
HAB4.7.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas do século XIX: "O baño turco", de Ingres; "A balsa da Medusa", de Gericault; "A liberdade guiando o pobo", de Delacroix; "O carro de feo", de Constable; "Chuvia, vapor e velocidade", de Turner; "O enterro de Ornans", de Courbet; "O ánxelus", de Millet; "Almorzo sobre a herba", de Manet; "Impresión, sol nacente" e a serie sobre a Catedral de Ruán, de Monet; "Le Moulin de la Galette", de Renoir; "Unha tarde de domingo na Grande Jatte", de Seurat; "Xogadores de cartas" e "Mazás e laranxas", de Cézanne; "A noite estrelada" e "O segador", de Van Gogh; "Visión despois do sermón" e "O mercado" ("Ta matete"), de Gauguin.	CCEC CCL CAA	80%	8
HAB4.8.1. Relaciona a produción e o academicismo dominante na escultura do século XIX coas transformacións levadas a cabo nas cidades (monumentos conmemorativos en prazas, parques e avenidas, e esculturas funerarias nos novos cemiterios).	CCEC CCL CAA CSC	10%	1
HAB4.8.2. Explica as características da renovación escultórica emprendida por Rodin.	CCEC CCL	10%	1
HAB4.9.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras de Rodin: "O pensador" e "Os burgueses de Calais".	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB4.10.1. Realiza un traballo de investigación sobre as exposicións universais do século XIX e a súa importancia desde o punto de vista arquitectónico.	CCEC CCL CAA CD CSIEE	10%	1
HAB4.10.2. Realiza un traballo de investigación sobre a influencia da fotografía e o gravado xaponés no desenvolvemento do Impresionismo, con referencias a obras concretas.	CCEC CCL CAA CD CSIEE	10%	1
HAB4.11.1. Confecciona un catálogo, con breves comentarios, das obras máis salientables da arte do século XIX que se conservan en Galicia.	CCEC CCL CAA	10%	1

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

	CSIEE		
HAB5.1.1. Define o concepto de vangarda artística en relación co acelerado ritmo de cambios na sociedade da época e a liberdade creativa dos/das artistas iniciada na centuria anterior.	CCEC CCL CSC	10%	1
HAB5.1.2. Describe a orixe e as características do Fauvismo.	CCEC CCL	10%	1
HAB5.1.3. Describe o proceso de xestación e as características do Cubismo, distinguindo entre o Cubismo analítico e o sintético.	CCEC CCL CAA CSC	50%	1
HAB5.1.4. Describe o ideario e os principios do futurismo.	CCEC CCL	10%	1
HAB5.1.5. Identifica os antecedentes do expresionismo no século XIX, explica as súas características xerais e especifica as diferenzas entre os grupos alemáns "A ponte" e "O xinete azul".	CCEC CCL CAA	50%	1
HAB5.1.6. Describe o proceso de xestación e as características da pintura abstracta, distingue a vertente cromática e a xeométrica, e especifica algunhas das súas correntes máis significativas, como o Suprematismo ruso ou o Neoplasticismo.	CCEC CCL CAA	50%	1
HAB5.1.7. Describe as características do Dadaísmo como actitude provocadora nun contexto de crise.	CCEC CCL CSC	50%	1
HAB5.1.8. Explica a orixe, as características e os obxectivos do Surrealismo.	CCEC CCL	75%	2
HAB5.1.9. Explica a importancia dos pintores españois Picasso, Miró e Dalí no desenvolvemento das vangardas artísticas.	CCEC CCL	50%	1
HAB5.1.10. Explica a renovación temática, técnica e formal da escultura na primeira metade do século XX, distinguindo as obras relacionadas coas vangardas pictóricas e as que utilizan recursos ou linguaxes independentes.	CCEC CCL CAA	50%	1

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

HAB5.2.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras: "A alegría de vivir", de Matisse; "As señoritas de Aviñón", "Retrato de Ambroise Vollard", "Natureza morta con cadeira de reixa de cana" e "Guernica", de Picasso; "A cidade que emerge", de Boccioni; "O berro", de Munch; "A rúa", de Kirchner; "Lírica" e "Sobre branco II", de Kandinsky; "Cadrado negro", de Malevich; "Composición II", de Mondrian; "L.H.O.O.Q.", de Duchamp; "O elefante das Celebes", de Ernst; "A chave dos campos", de Magritte; "O entroido de Arlequín" e "Mulleres e paxaros á luz da lúa", de Miró; "O xogo lúgubre" e "A persistencia da memoria", de Dalí.	CCEC CCL CAA	80%	10
HAB5.2.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras escultóricas: "O profeta", de Gargallo; "Formas únicas de continuidade no espazo", de Boccioni; "Fonte", de Duchamp; "Muller peiteándose ante un espello", de Xulio González; "Mademoiselle Pogany I", de Brancusi; "Lagosta, nasa e cola de peixe", de Calder; "Figura reclinada", de Henry Moore.	CCEC CCL CAA	50%	1
HAB5.3.1. Explica o proceso de configuración e os trazos esenciais do Movemento Moderno en arquitectura.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB5.3.2. Especifica as achegas da arquitectura orgánica ao Movemento Moderno.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB5.4.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas: edificio da Bauhaus en Dessau (Alemaña), de Gropius; pavillón de Alemaña en Barcelona, de Mies van der Rohe; Vila Saboia en Poissy (Francia), de Le Corbusier; casa Kaufman (Casa da Cascada), de Frank Lloyd Wright.	CCEC CCL CAA	75%	3
HAB5.5.1. Realiza un traballo de investigación sobre o Grupo de Artistas e Técnicos Españois Para o Progreso da Arquitectura Contemporánea (GATEPAC).	CCEC CCL CAA CD CSIEE	10%	1
HAB5.6.1. Selecciona unha obra arquitectónica, unha escultura ou unha pintura da primeira metade do século XX, das existentes en Galicia, e xustifica a súa elección.	CCEC CCL CAA	10%	1

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

	CSIEE		
HAB6.1.1. Explica o papel desempeñado no proceso de universalización da arte polos medios de comunicación de masas e as exposicións e feiras internacionais de arte.	CCEC CCL CSC	10%	1
HAB6.1.2. Explica as razóns do mantemento e a difusión internacional do Movemento Moderno en arquitectura.	CCEC CCL	10%	1
HAB6.1.3. Distingue e describe as características doutras tendencias arquitectónicas á marxe do Movemento Moderno ou Estilo Internacional, en particular a High Tech, a posmoderna e a deconstrución.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB6.2.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras: "Unité d'habitation" en Marsella, de Le Corbusier; edificio Seagram en Nova York, de M. van der Rohe e Philip Johnson; o museo Guggenheim de Nova York, de F. Lloyd Wright; a Casa da Ópera de Sydney, de J. Utzon; o centro Pompidou de París, de R. Piano e R. Rogers; o AT & T Building de Nova York, de Philip Johnson; o museo Guggenheim de Bilbao, de F. O. Gehry.	CCEC CCL CAA	80%	3
HAB6.3.1. Explica e compara o Informalismo europeo e o Expresionismo abstracto norteamericano.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB6.3.2. Explica a abstracción postpictórica.	CCEC CCL	10%	1
HAB6.3.3. Explica o Minimalismo.	CCEC CCL	10%	1
HAB6.3.4. Explica a arte cinética e a Op-Art.	CCEC CCL	501%	1
HAB6.3.5. Explica a arte conceptual.	CCEC CCL	10%	1
HAB6.3.6. Explica a Arte Povera.	CCEC	10%	1

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

	CCL		
HAB6.3.7. Distingue e explica algunhas das principais correntes figurativas: Pop-Art, Nova Figuración, Hiperrealismo.	CCEC CCL CAA	10%	1
HAB6.3.8. Explica en que consisten as seguintes manifestacións de arte non duradeira: Happening, Body Art e Land Art.	CCEC CCL	10%	1
HAB6.3.9. Describe os formulacións xerais da posmodernidade, referida ás artes plásticas.	CCEC CCL	10%	1
HAB6.4.1. Identifica o autor e a corrente artística (non necesariamente o título), e analiza e comenta as seguintes obras: "Pintura" (Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía de Madrid), de Tapies; "Grito nº 7", de Antonio Saura; "One: number 31, 1950", de J. Pollock; "Ctesiphon III", de F. Stella; "Equivalente VIII", de Carl André; "Vega 200", de Vasarely; "Unha e tres cadeiras", de J. Kosuth; "Iglú con árbore", de Mario Merz; "Marilyn Monroe" (serigrafía de 1967), de A. Warhol; "O Papa que berra" (estudo a partir do retrato do Papa Inocencio X), de Francis Bacon; "A Gran Vía madrileña en 1974", de Antonio López.	CCEC CCL CAA	50%	2
HAB6.5.1. Explica brevemente o desenvolvemento dos novos sistemas visuais e as características da súa linguaxe expresiva: fotografía, cartel, cine, cómic, producións televisivas, videoarte e arte por computador.	CCEC CCL	10%	
HAB6.6.1. Especifica as posibilidades que ofrecen as novas tecnoloxías para a creación artística e para a difusión da arte.	CCEC CCL CMCCT CD	10%	
HAB6.7.1. Define o concepto de cultura visual de masas, e describe os seus trazos esenciais.	CCEC CCL CSC	10%	1
HAB6.7.2. Identifica a arte nos diferentes ámbitos da vida cotiá.	CCEC CCL	10%	1

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

	CSC		
HAB6.8.1. Explica a orixe do Patrimonio Mundial da UNESCO e os seus obxectivos.	CCEC CCL	10%	1
HAB6.8.2. Realiza un traballo de investigación relacionado cos bens artísticos de España e de Galicia inscritos no catálogo do Patrimonio Mundial da UNESCO.	CCEC CCL CAA CD CSIEE	10%	1
HAB7.1.1. Utiliza con corrección a terminoloxía específica das artes en exposicións orais e escritas.	CCEC CCL	80%	Todo o curso

---

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO**5. CONCRECCIÓN METODOLÓGICAS**

A Historia da arte. De segundo de bacharelato é unha materia icónica que se basea na observación, contemplación e análise de imaxes de obras de arte polo que ao material audiovisual é esencial para a súa ensinanza. Así os contidos explicaranse en todo momento apoiándonos en material audiovisual

Para favorecer unha aprendizaxe significativa levaranse a cabo metodoloxías activas, nas que o traballo individual e cooperativo estean permanentemente presentes, integrando de forma especial as tecnoloxías da información e da comunicación.

6. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS QUE SE VAIAN UTILIZAR

O Libro do alumno e da alumna que empregaremos como apoio ás clases será Historia da Arte da editorial Vicens Vives, consta de 17 unidades temáticas a través das cales se desenvolven os contidos de bacharelato da materia Historia da arte.

Ademais empregaremos outro tipo de recursos como:

- Imaxes das obras de arte que son obxecto de estudo.
- Material diverso (esquemas, vocabulario, cadros comparativos, etc...) elaborado polo profesor.
- Uso de recursos tics, tanto para búsqueda de información como para a selección de practicos para o seu comentario.
- Outro tipo de recursos audiovisuais.

7. CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN E A CUALIFICACIÓN**7.1. CRITERIOS DE AVALIACIÓN**

- Analizar e valora-la dificultade de definición da arte, os cambios producidos no seu concepto e as funcións en distintos momentos históricos e en diferentes culturas.
- Utilizar un método de análise da obra de arte que teña en conta tódolos elementos que a conforman: estéticos, do contexto histórico e do artista.
- Recoñecer e situar no tempo e no espazo obras de arte representativas dunha época histórica, sinalando as diferentes concepcións estéticas e trazos estilísticos que permiten a súa clasificación.

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

- Identificar e localiza-los trazos característicos máis destacados que configuran os estilos artísticos máis representativos do mundo occidental, así como as diferencias e os cambios.
- Recoñece-las obras máis representativas dos grandes mestres da Historia da Arte, con especial atención ós artistas españois e galegos, distinguindo os trazos diferenciais do seu estilo e o que de innovación representa a súa obra para a Historia da Arte.
- Identificar e analiza-las características e as principais tendencias desenvolvidas durante este século.
- Analiza-la presenza da obra de arte na vida cotiá a través dos medios de comunicación e a súa utilización como produto de consumo.
- Observar, analizar e valorar directamente monumentos artísticos e obras de arte.
- Planificar itinerarios histórico-artísticos subliñando as obras de arte que se han de visitar, obtendo e elaborando a información pertinente

7.2. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

- Probas escritas: haberá, polo menos, dúas por trimestre (nas que constará a puntuación de cada pregunta) e seguirán unha estrutura similar ás da ABAU; onde non haberá opcións para elixir e onde o vocabulario entrará sempre todo o dado na clase, a modo de avaliación continua.
- Traballo individual: consistente en comentarios de arte ou preguntas sobre o vocabulario da materia. Deberán ser entregados no prazo previsto e con corrección gramatical, ortográfica, terminoloxía específica, organización, claridade expositiva e suficiente amplitude.
- Traballo de aula e observación na aula, de traballo, actitude, participación, do que a profesora levará rexistro no seu caderno de alumnos e alumnas. Permitirá o redondeo á alza na nota de avaliación.

7.3. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Os anteriores procedementos e instrumentos de avaliación computarán para a cualificación de cada **avaliación trimestral** da seguinte maneira:

- a) **Probas escritas:** cun peso de **90%** na cualificación.
- b) **Producións do alumnado:** cun peso do **10%** da cualificación.

A **nota final** do curso será a media aritmética das tres avaliacións. Para poder proceder a esta media será necesario obter unha nota mínima dun 3 en cada unha das avaliacións

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

trimestrais. O alumno ou alumna acadará o aprobado se obtén un unha nota final igual ou superior a 5.

No caso de que unha ou máis avaliacións trimestrais estean suspensas, o estudante poderá **recuperala/s** no mes de **maio**:

- 1) O alumnado que só teña unha avaliación suspensa poderá recuperar soamente esa avaliación cun exame escrito. Se consegue o aprobado nese exame, procederase a realizar a media aritmética coas outras avaliacións aprobadas.
- 2) O alumnado que teña dúas ou as tres avaliacións suspensas poderá recuperar toda a materia do curso nun único exame escrito. A nota final será a nota acadada nese exame.

No mes de **xuño**, terá lugar unha **proba extraordinaria** para aqueles alumnos e alumnas que non tiveran superada a materia en maio. Dita proba consistirá na realización dun exame escrito sobre todos os contidos da materia e o alumno ou alumna aprobará se consegue unha nota igual ou superior a 5.

As datas das diferentes probas escritas fixaranse coa debida antelación ou ben ao principio de curso ou ben ao comezo de cada unha das avaliacións. Sendo probas fixadas con antelación suficiente e estando debidamente informados os alumnos das datas nas que se realizarán, de faltar un alumno a unha proba escrita terá ocasión de facela sempre e cando xustifique a falta de asistencia cun xustificante de carácter oficial (xustificante de asistencia a consultas, revisións médicas ou por ingreso hospitalario, asinado polo facultativo ou no seu defecto co selo do centro de saúde/clínica/hospital, de asistencia a exames oficiais fóra do centro, ... etc.). Neste caso e xustificada debidamente a falta de asistencia, o alumno ou alumna examínase no momento en que se reincorpore ás clases, mediante unha proba escrita.

8. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

AVALIACIÓN TRIMESTRAL E OS SEUS INDICADORES DE LOGRO	
Acadáronse os obxectivos propostos na avaliación	0 1 2 3 4
Desenvolvéronse as competencias no grao e no modo pretendido	0 1 2 3 4
A secuenciación de contidos foi a correcta para o mellor desenvolvemento do proceso de ensino-aprendizaxe	0 1 2 3 4
Os obxectivos, contidos, criterios de avaliación e estándares de	0 1 2 3 4

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

aprendizaxe adecuáronse as características e necesidades do alumnado	
As aprendizaxes alcanzadas polo alumnado foron satisfactorias	0 1 2 3 4
A metodoloxía empregada foi a idónea e axustáronse os seus tempos	0 1 2 3 4
As actividades propostas axudaron á consecución dos obxectivos previstos e á adquisición das competencias no grao proposto, despertando o interese do alumnado cara o tema	0 1 2 3 4
Os resultados de aprendizaxe das rúbricas son claros e comprensibles para o alumnado	0 1 2 3 4
A unidade didáctica e o seu desenvolvemento e, en particular, a organización da aula e o aproveitamento dos recursos do centro foi o adecuado	0 1 2 3 4
A coordinación co resto de profesores do grupo e no seno do departamento foi satisfactoria e enriquecedora	0 1 2 3 4
A vinculación con outras materias está clara e non é forzada	0 1 2 3 4
As relacións co titor e coas familias foi a adecuada	0 1 2 3 4
As medidas de individualización do ensino con especial atención as medidas de apoio e reforzo empregadas foron operativas	0 1 2 3 4

INDICADORES DE LOGRO DA PRÁCTICA DOCENTE:

4	Excelente. Nivel excepcional de logro superado o previsto. En torno ao 100% dos propósitos
3	Notable. Nivel notable de traballo. En torno ao 75% dos propósitos
2	Normal. Nivel aceptable de traballo. En torno ao 50% dos propósitos
1	Mellorable. Nivel de logro inferior ao aceptable. En torno ao 25% dos propósitos
0	Incompetencia. Non se alcanzou ningún nivel de logro. En torno ao 0% dos propósitos

Adecuación das actividades para alcanzar os obxectivos	4	3	2	1	0
Motivación do alumnado	4	3	2	1	0

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Metodoloxía adecuada para o desenvolvemento autónomo	4	3	2	1	0
Adecuación ás características e necesidades do alumnado	4	3	2	1	0
Distribución dos contidos	4	3	2	1	0

9. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUCENCIA DOS SEUS RESULTADOS

Avaliación inicial ou de diagnóstico: levaranos a coñecer a formación do alumnado e propoñer actividades para iniciar o proceso de ensinanza-aprendizaxe (antes do proceso didáctico) e para detectar posibles dificultades de aprendizaxe que requiran medidas de reforzo (incluírá exercicios de comprensión lectora, relativos a representacións gráficas, de redacción).

Durante a primeira semana de clase os profesores aplicarán cuestionarios e ou tarefas relativas a comprensión de textos, exposición de información, presentacións orais, reflexión, composición de textos ao nivel do curso, dominio das normas ortográficas, gramaticais, etc.

As conclusións obtidas trala corrección das mesmas serán reflectidas e recollidas nas reunións de departamento pertinentes así como, no caso de habela, na respectiva sesión de avaliación inicial plantexadas pola xefatura de estudos, contando nas mesmas coa participación e asesoramento dos representantes dos Departamento de Orientación.

Os instrumentos de avaliación serán, preferentemente, probas escritas e orais sobre os contidos que se lles presupón de cursos anteriores, pero tamén a observación ao respecto da asistencia regular ao centro, traída do material escolar necesario, realización das tarefas plantexadas e o cumprimento das normas de convivencia.

10. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Intentarase facer un esforzo para atender a cada alumno ou alumna da forma máis personalizada posible, tendo en conta o seu nivel de coñecementos e capacidade que posúe, as súas motivacións e ritmo de aprendizaxe, etc.

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Deste xeito, empregaranse as medidas tanto de reforzo como de ampliación que o profesor considere oportunas, a través do propio libro de texto e do caderno de competencias básicas, facendo fincapé naquelas cuestións que permitan facilitar que tódolos alumnos e alumnas poidan alcanzar o máximo desenvolvemento das competencias básicas e os obxectivos da etapa.

Enténdese por atención á diversidade o conxunto de medidas e accións que teñen como finalidade adecuar a resposta educativa ás diferentes características e necesidades, ritmos e estilos de aprendizaxe, motivacións, intereses e situacións sociais e culturais de todo o alumnado. A atención á diversidade abrangue a totalidade do alumnado, quen deberá contar coas medidas e recursos educativos que respondan ás súas necesidades e características persoais.

Do establecemento do nivel de competencia curricular do grupo clase establecido a partir da avaliación inícia derívanse:

- medidas xerais de grupo (metodolóxicas, curriculares e organizativas)
- plans individuais que afecta a elementos non prescritivos do currículo, é dicir, á secuencia de contidos, ás formas e instrumentos de avaliación, organización da aula, ós agrupamentos de alumnos e a todo aquilo incluído dentro do ámbito da metodoloxía.

Entre as medidas de atención individualizadas enumeramos as seguintes:

- Adaptacións metodolóxicas: combinando períodos cortos de realización de actividades con períodos de atención máis intensa, permitir que o alumnado seleccione distintas tarefas, secuencias as tarefas de modo breve, empregar materiais informáticos...
- Adecuación de actividades: ampliando temas, variar materiais, reforzo con mais actividades...
- Adecuación da avaliación: ter en conta as dificultades na escrita dalgún alumnado, confirmar comprensión lectora, alternar modelos de probas escritas combinando distintos formatos...

Tendo en conta que estas medidas non supoñen medidas extraordinarias non necesitan de autorización para ser desenvolvidas. E por esta mesma razón, serán os instrumentos que empregaremos para atender as diversidades de Bacharelato.

Adaptacións curriculares

Para o alumnado que as medidas son extraordinarias, e supoñen o desenvolvemento de ACI, (en base ao recollido no Decreto 86/2015, do 25 de xuño) por presentar necesidades educativas especiais, por dificultades específicas de aprendizaxe por trastorno por déficit

---

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

de atención e hiperactividade , polas súas altas capacidades intelectuais, por se incorporar tarde ao sistema educativo ou por condicións persoais ou de historia escolar, estableceranse as medidas curriculares e organizativas necesarias co fin de que poidan alcanzar o máximo desenvolvemento das súas capacidades persoais e os obxectivos e competencias establecidas en cada etapa para todo o alumnado.

De ser necesario, elaborárase a adaptación curricular do alumnado que a precise en colaboración co Departamento de Orientación; o noso Departamento levará a cabo as medidas recollidas nesa adaptación que lle correspondan.

Ao longo do curso e, según a evolución e necesidades concretas de cada alumno/a, poderanse levar a cabo todas as medidas que consideremos necesarias para o correcto desenvolvemento destes alumnos/a.

11. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Educación para a Paz

- Respecto polas opinións e crenzas das outras persoas.
- Tomar conciencia de cómo nos venden a moto con políticas de paz para xustificar invasións e roubo dos recursos.
- Recoñecemento do diálogo como medio para resolver as discrepancias nas opinións así coma
- diversos tipos de conflitos, tanto interpersonais como sociais.
- Rexeitamento de todo tipo de violencia

Educación para a Igualdade de dereitos entre os Sexos

Toma de conciencia dos fenómenos e feitos actuais de discriminación sexista que se deron e se dan na actualidade, incluídos os propios libros de texto que seguen a ser androcéntricos ou nos intentos de ser politicamente correctos inclúen este tema como informe ou nos anexos: trataranse en case todos os temas en que isto suceda: Historia de España Xeografía (case non aparece ningunha muller pintora, e non digamos escultora e arquitecta). En xeografía tamén está ausente: aparecen con poboación inactiva as amas de casa, aparece o traballo fóra da casa das mulleres como causante da baixa natalidade e non aparece as políticas dos distintos gobernos que son os responsables verdadeiros destes desaxustes. A visión dos espazos no urbanismo é tamén androcéntrico

Educación Ambiental

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

Identificación e sensibilización polos principais problemas que afectan á conservación do medio ambiente: contaminación de las aguas, erosión do solo (incendios intencionais) , contaminación do aire (industrias contaminantes), escaseza da auga (destinada a outros usos como por exemplo campos de golf ,parques temáticos e piscinas), sobreexplotación de los recursos naturais, (destrucción das rías cos recheos, derrubas nas estradas, as canteiras...) etc.

Educación dos Consumidores

- Conciencia das repercusións que produciu no medio ambiente o desenvolvemento industrial ao longo dos séculos XIX e XX.
- Conciencia das repercusións que producen no medio ambiente os refugallo de todo tipo de produtos e materiais.
- Conciencia das estratexias que usa o capitalismo para converternos en consumidoras/es compulsivos en beneficio duns/has poucos/as en prexuízo dunha grande maioría que traballa case en condicións de escravitude. Entender a globalización como a forma que usa o capitalismo para expandir as súas garras por todo o planeta.

12. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

- Saídas escolares.** A súa realización está suxeita ás propostas do centro e do Departamento. En calquera caso, serán formuladas á Vicedirección co fin de ser aprobadas no Consello Escolar con antelación suficiente.
- Tamén se prevé a realización de diversas **actividades** como coloquios, exposicións ou actos, en relación á nosa participación nos distintos **plans e proxectos do centro**. Estaremos en contacto con museos, fundacións e gabinetes didácticos para consultar a oferta que poida favorecer ou completar calquera aspecto da educación histórica.

13.MECANISMOS DE REVISIÓN, DE AVALIACIÓN E DE MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA

Ao finalizar o curso en xuño, o departamento elaborará unha memoria final onde se recollerán os seguintes puntos en relación a esta materia:

- Porcentaxe do cumprimento da programación.

HISTORIA DA ARTE 2º BACHARELATO

- B) Xustificacións da parte da programación non impartida.
- C) Modificacións introducidas durante o curso en relación coa programación didáctica.
- D) Motivos das modificación feitas.
- E) Propostas de melloras para a programación didáctica do próximo curso.
- F) Análise dos resultados das avaliacións do alumnado en relación cos cursos anteriores.

Isto proceso de avaliación da programación terase en conta á hora de elaborar unha programación mellorada para o vindeiro curso, solventando os problemas que aparezan durante este curso.